140296

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

2 март, шанба, 1996 йил

Сотувда эркин нархда. № 45 (1298)

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 1 март куни АҚШнинг хориждаги хусусий сармоялар бўйича корпорацияси (ОПИК) президентининг биринчи ўринбосари Сюзан Левин хоним ҳамда Савдо ва тараққиёт бўйича мустақил агентлиги (ТДА) минтақавий директори Даниэл Стайнни қабул қилди.

Мамлакатимиз раҳбари Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги манфаатли ҳамкорликнинг тобора ривожланиб бораётгани, айниқса, республикамиздаги улкан табиий бойликларни ўзлаштиришда АҚШнинг йирик фирмалари билан кенг ҳамкорлик қилинаётганини таъкидлади. ОПИК ва Тараққиёт агентлиги америкалик сармоядорларни Ўзбекистонга жалб этиш ишига катта ҳисса қўшмоқда ва биз бундан кейин ҳам ушбу йўналишдаги ҳамкорликни янада равнақ топтиришдан манфаатдормиз, деди Президент Ислом Каримов.

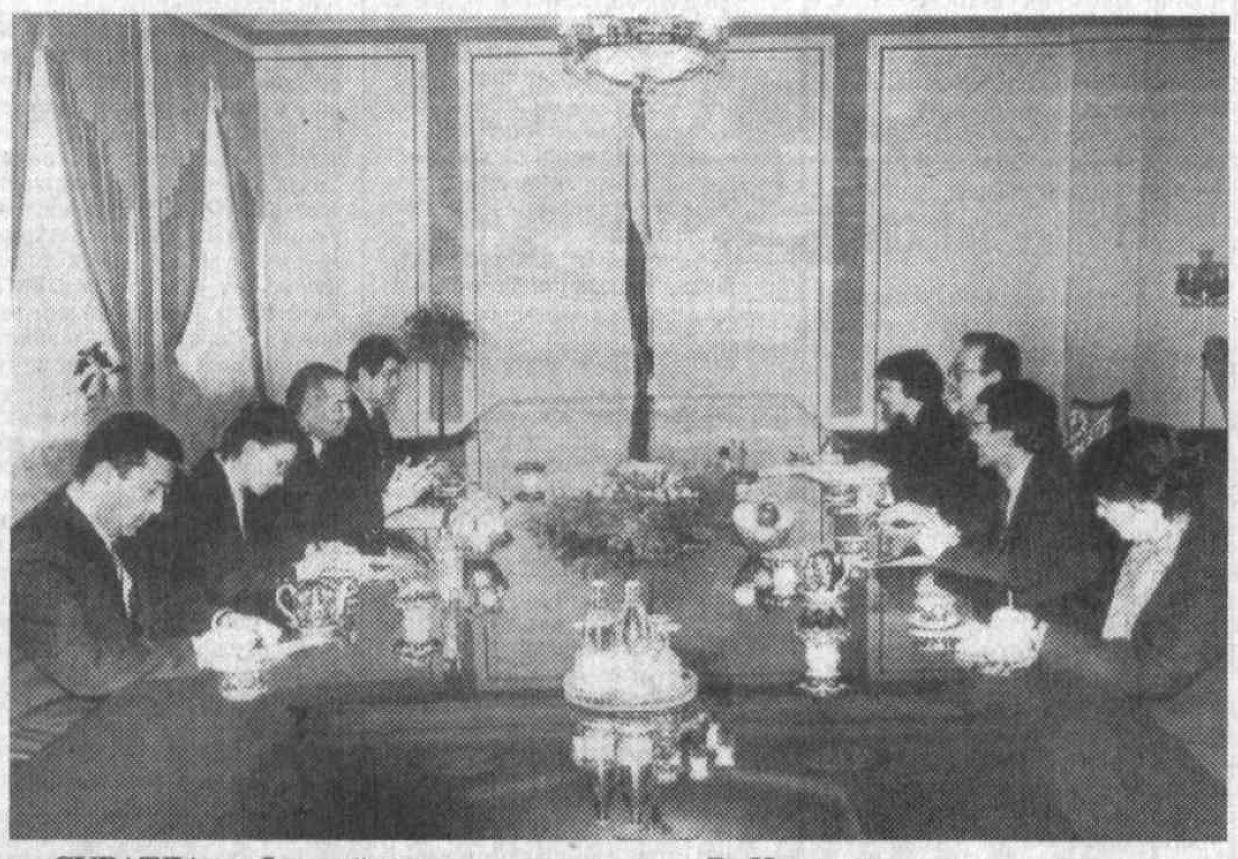

СУРАТДА: қабул пайтда. Р. Нуритдинов олган сурат.

Меҳмонлар дунёдаги юздан ошиқ мамлакатга молиявий, суғурта ва бошқа хизматлар кўрсатаётган АҚШнинг ҳукумат агентлиги — ОПИК ҳамда Тараққиёт агентлиги Ўзбекистон иқтисодиётида америкалик хусусий тадбиркорларнинг иштирокини кенгайтириш борасидаги ҳаракатларини янада жонлантиришларини маълум қилдилар.

Суҳбат чоғида Ўзбекистоннинг ер ости бойликлари, жумладан, нефт конларини ўзлаштириш ва бошқа соҳалардаги ҳамкорликни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

Қабул чоғида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ўткир Султонов, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Содиқ Сафоев иштирок этди.

Қабулда АҚШнинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Стенли Туэмлер Эскудеро ҳозир бўлди.

***

АҚШнинг мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган ОПИК ҳамда Савдо ва тараққиёт бўйича агентлиги делегациялари аъзолари Вазирлар Маҳкамасида Бош вазир Ўткир Султонов, «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорациясида Бош вазир ўринбосари Қаюм Ҳаққулов билан ҳам музокаралар ўтказди.

(ЎзА).

ХИЗМАТ КЎНГИЛДАГИДЕК БЎЛИШИ КЕРАК

Ёшларни ҳарбий хизматга қандай тайёрлаш керак? Иш қандай ташкил этилса, улар ҳарбий хизмат даврида маънавий етук ва ҳақиқий йигит бўлиб камол топади? Наманганда бўлган республика вилоятлари ҳарбий мудофаа ишлари бошқармаларининг раҳбарлари йиғинида шу ҳақда гап борди.

Йиғинда фуқароларнинг муддатли ва муқобил ҳарбий хизматга чақирилишини ташкил этишдаги долзарб вазифалар кўрсатиб ўтилди. Учрашувда ёшларни ҳарбий хизматга чақиришни ташкил этишда наманганликлар бирмунча ижобий тажрибаларга эришганлиги таъкидланди. Мудофаа ишлари бошқармаси ва бўлимларига мактаб ўқитувчилари, маҳалла қўмиталари фаоллари, фуқаролар йиғинлари ва маҳаллий ҳокимликлар катта ёрдам кўрсатмоқда.

Йиғин иштирокчилари корхоналар, ташкилотлар, Наманган ўқув юртлари ва вилоят туманларида бўлишиб, ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлаш борасида амалга оширилаётган ишлар билан танишишди.

(ЎзА).

САМИМИЙ ҚУТЛОВ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳу!

Сизнинг муқаддас байрам — Ийд ал Фитр муносабати билан юборган қутловингизни олиш шарафига муяссар бўлдим. Жаноби олийлари, Сизни ҳам самимий қутлайман ҳамда энг эзгу тилакларимни изҳор этаман. Қодир Аллоҳдан Сизни ўз паноҳида асраб, мустаҳкам соғлиқ ва бахт-саодат, ўзбек халқини тараққиёт ва фаровонлик йўлидан бошқариб бораверишингизда муваффақиятлар ато этишини, Сизнинг доно раҳбарлигингиз остида халқингизнинг эзгу ниятларини рўёбга чиқаришини илтижо қиламан.

Камоли эҳтиром ила:

Ёсир АРАФОТ,
Фаластин Давлати Президенти,
Фаластин Озодлик Ташкилоти Раиси,
Фаластин Миллий Қўмитаси Раиси.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

1 март куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қўмиталарининг раислари, парламентда доимий асосда ишлаётган депутатлар, Олий Мажлис Котибиятининг масъул ходимлари иштирокида мажлис бўлиб ўтди. Уни Олий Мажлис Раиси Э. Халилов олиб борди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримовнинг мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг 1995 йилги якунлари ва иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш борасида жорий йилдаги вазифаларга бағишлаб 29 февраль куни Вазирлар Маҳкамасида ўтказилган йиғилишдаги кенг қамровли нутқи асосида қилинадиган ишлар муҳокама этилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов нутқи тўғрисида, унда баён этилган хулосалар хусусида батафсил тўхталар экан, Олий Мажлис Раиси ислоҳотларнинг кўламини кенгайтириш ва самарадорлигини оширишга, халқ хўжалигининг турли тармоқларида ишларни жадаллаштиришга депутатларнинг қўшаётган ҳиссаси янада салмоқлироқ бўлиши зарурлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Қилинган ишларга танқидий нуқтаи назардан ёндашган ҳолда Олий Мажлис депутатлари янада шижоатлироқ, фаолроқ меҳнат қилишлари лозимлигига алоҳида урғу берилди.

Ўтиш даврида мустақил мамлакатимиз ҳаётида рўй бераётган воқеалар, мезонлар шу даражада шиддат билан ўзгараяптики, нафақат аввалги, балки тасдиқланганига унча кўп бўлмаган қонун ҳужжатларига ҳам тегишли тузатишлар киритиш тақозо этилмоқда. Ҳар томонлама мукаммл қонунларимиз — бойлигимиздир. Лекин улар жойларда амалда қўлланилмаслигига, ҳаётдан йироқ бўлиб қолишига, уларга қатъий риоя этилмаслигига мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Депутатлар корпусининг қонунлар ижросини назорат қилиш ишларини шунинг учун ҳам кескин жонлантириш лозим. Мамлакатимизда ривожланиб бораётган бозор иқтисодиёти муносабатлари депутатларимиз олдига ана шундай талабларни қўймоқда. Шу сабабдан ҳам бошланган ислоҳотлар оқсаб қолмаслиги учун, қонун чиқарувчи ва ижро этувчи органлар ишидаги таркиб топган уйғунликни сақлаб қолиш учун парламент аъзолари янада зўр ғайрат билан фаолият кўрсатишлари зарур.

Мажлисда сўзга чиққан Олий Мажлис қўмиталари раислари, депутатлар ва бошқаларнинг нутқларида ана шу якдил мақсад ўз мужассамини топди.

ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙМОҚДА

Ўзбекистон ва Германия ўртасида иқтисодий, ижтимоий-сиёсий, маданий ва бошқа соҳалардаги ўзаро ҳамкорлик йил сайин ривожланиб бораётир.

Бу борадаги дўстона ва самарали мулоқотнинг амалий ифодасини турмушимизнинг турли соҳаларида кўриш мумкин. Зотан тинчлик, тараққиёт ва демократия йўлидаги ҳамкорлик ҳар иккала мамлакат учун ҳам фойдали бўлмоқда.

Хусусан Олий Мажлис ҳамда Германия техникавий ҳамкорлик жамияти ўртасидаги ўзаро алоқалар ҳам ҳар икки давлатдаги ижобий тажрибаларни ўрганиш, муайян соҳада қўлга киритилган ютуқларни ҳаётга татбиқ этиш имконини беряпти.

1 март куни Ўзбекистон парламентида доимий асосда ишлаётган Олий Мажлис депутатлари, депутатлар фракцияларининг раҳбарлари, республика Конституциявий суди, Олий суди, Олий хўжалик суди аъзолари, Адлия вазирлиги ва Олий Мажлис Котибиятининг масъул ходимлари иштирокида бўлиб ўтган семинар «Қонун чиқарувчи ва суд ҳокимияти: амалиёт ва истиқбол» мавзусига бағишланди.

Семинарни Олий Мажлис Раисининг ўринбосари Б. И. Бугров ва Германия техникавий ҳамкорлик жамияти ваколатхонасининг бошлиғи Карлфрид Метцлер очдилар. Германия техникавий ҳамкорлик жамиятининг эксперти, профессор Михаэль Мойб шу мавзуда маъруза қилиб, дунёдаги етакчи мамлакатларда, шу жумладан Германияда бу соҳада таркиб топган тажриба хусусида батафсил тўхталди.

Шундан сўнг Конституциявий суд раиси Б. Эшонов, Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари Н. Исмоилов, Олий хўжалик суди раисининг ўринбосари М. Азимов, Адлия вазирлиги халқаро алоқалар бошқармасининг бошлиғи К. Рашидов сўзга чиқиб, қонун чиқарувчи ҳокимият ва суд ҳокимияти фаолиятидаги ҳамкорлик тамойиллари, бу ҳамкорликнинг амалда қандай натижалар бераётганлиги ҳақида муфассал гапириб бердилар. Шундан сўнг семинар иштирокчилари маърузачиларга ўзларини қизиқтирган саволлар билан мурожаат этдилар, ўзаро фикр алмашдилар. Семинар сўнгги қизиқарли баҳс тарзида ўтди.

Шу билан семинар ўз ишини якунлади.

Семинар ишида Олий Мажлис Раисининг ўринбосари А. Қосимов, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлисдаги вакили Ҳ. М. Абдураимов иштирок этдилар.

ТОШКЕНТДА — ХАЛҚАРО АКАДЕМИЯ ФИЛИАЛИ

Республика Фан ва техника давлат қўмитасида халқаро илм-фан, саноат, маориф ва санъат академиясининг Марказий Осиё филиалини очишга бағишланган таъсис конференцияси бўлди. Унда республика вазирликлари, идоралари, ижодий уюшмалари раҳбарлари, таниқли олимлар, маданият арбоблари иштирок этди.

Конференцияни Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси А. Азизхўжаев очди. У ҳозир бўлганларни халқаро илм-фан, саноат, маориф ва санъат академиясининг президенти жаноб М. Бахмутскийнинг Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов номига йўллаган мактуби билан таништирди. Мактубда Тошкент шаҳрида академиянинг Марказий Осиё филиалини очиш таклиф этилган.

Республикамиз Президенти Ислом Каримов бир ойдан кўпроқ муқаддам мазкур академиянинг фахрий аъзоси этиб сайланган эди. Академияни кўпгина мамлакатларнинг вакилари АҚШда ташкил этган бўлиб, у сиёсатчилар, олимлар ва маданият арбобларининг халқлар ўртасидаги ҳамжиҳатликни яхшилашга, илғор илмий ғояларни амалга оширишга ёрдам беришга, турли соҳаларда халқаро интеграцияни ривожлантиришга қаратилган саъй-ҳаракатларни бирлаштиради. Марказий Осиё халқлари маданияти ассамблеяси, республикамиз Фанлар академияси ҳамда Ўзбекистон Фан ва техника давлат қўмитаси минтақада мазкур академиянинг филиалини очиш ташаббускори бўлишди.

Конференция иштирокчилари ўз нутқларида олимлар, мутахассислар, маданият арбоблари инсоният ҳамжамияти барқарор ривожланишини таъминлаш, инсонпарварлик, демократия ғояларини, ҳуқуқий идрок ва турли халқларнинг маънавий қадриятларини оммалаштириш учун куч-ғайратларини жипслаштириши муҳимлигини таъкидладилар. Халқаро академиянинг Тошкентдаги филиали зиммасига юкланажак вазифалар муҳокама қилинди.

Мамлакатлар ва халқлар ўртасида ҳамжиҳатликни яхшилаш учун олимлар, маориф ва маданият арбобларининг мулоқотларига ҳар томонлама кўмаклашиш филиалнинг асосий вазифаларидан бири эканлиги айтилди. Янги ижтимоий бирлашма ўз фаолияти билан бутун инсоният тараққиёти мақсадларини кўзлаб, илм-фан ютуқларини ва билимларини янада ривожлантириш ва оммалаштиришга кўмаклашмоғи лозим. Академиянинг Марказий Осиё филиали минтақа мамлакатлари мутахассисларига уларнинг илмий ва ижодий имкониятларини рўёбга чиқаришда мумкин қадар кўпроқ ёрдам бериши керак. Умумбашарий аҳамиятга эга бўлган вазифаларни ҳал этишга доир халқаро комплекс лойиҳаларни ишлаб чиқишга кўмаклашиш ҳам кўзда тутилган. Саломатлик, экологияни муҳофаза қилиш, энергиянинг янги ва қайтадан тикланадиган манбаларидан фойдаланиш ана шундай вазифалардандир.

Конференцияда халқаро илм-фан, саноат, маориф ва санъат академияси Марказий Осиё филиалининг Низоми қабул қилинди, унинг раёсати таркиби тасдиқланди. Ўзбекистон Фан ва техника давлат қўмитаси раиси академик П. Ҳабибуллаев академия филиалининг президенти этиб сайланди. Шунингдек, конференцияда халқаро илм-фан, саноат, маориф ва санъат академиясининг Марказий Осиё филиали қошида илм-фан ва маданият жамғармаси таъсис этилди.

(ЎзА).

• Президент Фармонлари қандай бажарилмоқда?

ЧОДАККА ГАЗ КЕЛДИ

ёхуд ҳақиқатга айланган «афсона»

Чодак Фарғона водийсини Тошкент билан бирлаштирадиган Қамчиқ довони ён бағрида, туман марказидан 60 км. узоқда жойлашган.

Яқин йилларгача Чодакка тоза ичимлик суви, табиий газ келишига ҳеч ким ишонмасди: бу 20 мингдан зиёд аҳолиси бор қишлоқ учун нафақат қўл етмас орзу, балки ишониш қийин бўлган афсона эди. Ниҳоят, ўтган йил чодакликларнинг асрий орзуси ушалди: қишлоққа табиий газ келди.

— Яшаш шароити оғирлиги туфайли бир неча йиллардан буён давлат маблағига қурилган уйлар ҳувиллаб ётарди, — дейди Қўшминор маҳалла фуқаролар йиғини раиси Араббой Жўраев. — Ёз ойларида утирганлар ҳам қишга бориб уйларини ташлаб кетишарди. Ўтган йили кеч кузда маҳаллага тоза ичимлик суви ва табиий газ келтирилди. Шундан сўнг ҳеч ким кўчиб кетишни истамай қолди. Бўш уйлар тағин эгалик бўлди.

Қўшминор маҳалласига келган одамнинг энди бу ерлар узоқ муддат қаровсиз қолиб кетганига ишониши қийин. Кўчалар шинам, озода. Ҳатто баъзи одамлар кеч кузда уй солиб кўчиб киришга ҳам улгуришибди.

Қўшминор маҳалласининг юқори қисмида жойлашган Чодак қишлоғи вилоятнинг энг чекка қисмида бўлишига қарамай аҳоли зич яшайди. Бозор иқтисодиёти шароитидаги қийинчилик вилоят ва туман марказларидан узоқда бўлган Чодакка ҳам ўз таъсирини ўтказмасдан қолмади. Бироқ, қишлоққа табиий газ олиб келингани чодакликлар жонига оро кирди.

— Ўтган йили турмуш ўртоғим вафот этиб, етти нафар ёш болаларим билан қолдим, — дейди Робинисо Тухтаматова. — Рўзғор, буёги совуқ, қишдан қандай чиқиб олар эканмиз, деган ташвиш ич-этимни кемириб юрарди. Ана шундай кунларнинг бирида туман ва вилоят ҳокимлиги вакиллари хонадонимизга ташриф буюриб, уйимизни бепул газлаштиришлари, болалар қийналмай ўсиши учун барча шароитларни яратиб берилишини айтишди. Қишлоққа газ келгач, биринчилардан бўлиб бизнинг хонадонимизга улаб беришди. Қишлоқ фуқаролар йиғини ва жамоа хўжалиги дам-бадам моддий ёрдам бериб турибди.

Робинисо ая билан хайрлашар эканмиз, у кўзига ёш олиб, ҳукуматимиз раҳбарлари ва саховатпеша инсонларни узундан-узоқ дуо қилди.

— Қишлоғимизда ёрдамга муҳтож оилалар анча, — дейди Чодак қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Соатали Дадараев. — Ана шундай оилаларга ҳар ойда 250-300 минг сўм миқдорида ҳукуматимиз томонидан ажратилган моддий ёрдам пули тарқатамиз. Бу пуллар ун лаб, юзлаб хонадонларга ризқ-рўз, насиба бўлиб кирмоқда.

Дарҳақиқат, кейинги йилларда Чодак қишлоғида кўпгина ижобий ўзгаришлар рўй берди. Бир қанча маданий-маиший иншоотлар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Қишлоқ марказидаги уч қаватли савдо комплекси, 360 ўринли янги мактаб биноси ҳамда 26 километр масофага газ тортилгани фикримизнинг ёрқин далилидир. Шунингдек қишлоқда хусусий тадбиркорлик ва халқ ҳунармандчилиги ҳам кенг ривожланмоқда. Айни пайтда юзлаб аёллар уйларида рўмол, жемпер, пайпоқ тўқиш ва дўппи тикиш билан банд. Уларнинг ҳаммаси шартнома асосида уй меҳнатига жалб этилган. Яқинда қишлоқда Туркия билан ҳамкорликда қўшма корхона ташкил этилди. У тўла қувват билан ишга тушгач яна 200 нафар қишлоқ ёшлари доимий иш билан таъминланадилар.

Поп туманида чекка қишлоқларни ободонлаштириш, кичик саноат корхоналари ва маиший хизмат тармоқларини кенгайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Туман ҳокимлиги ободонлаштириш ишларини аввало, қишлоқларга табиий газ, электр тармоғи олиб бориш, телефон, почта хизматларини такомиллаштиришдан бошлади. Айниқса, аҳолини табиий газ билан таъминлаш борасида туманда ўтган йили катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилди. Масалан, газ тармоғи қуриш режаси 35 километр ўрнига 59,7 километр қилиб бажарилди. Шундан 18,7 километри ички имкониятлар ҳисобига амалга ошди. Аҳолини табиий газ ва тоза ичимлик суви билан таъминлаш тўғрисидаги Фармондан кейин биргина Чодак қишлоғига 26 километрлик газ тармоғи тортилди. Ва унга 17 миллион сўм давлат маблағи сарфланди. Бундай қурилиш ишлари «Найман» жамоа хўжалиги ҳудудида ҳам амалга оширилиб, унга 12 миллион сўм маблағ харажат қилинди. Бундай мисолларни туман мисолида яна кўплаб келтириш мумкин.

И. ХУДОЁРОВ,
А. МАДАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбирлари.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 1 мартда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 31,62 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати — 36,70 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1996 йил 2 мартдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	28,05
1 Австрия шиллинги	3,54
1 Англия фунт стерлинги	56,17
10 Бельгия франки	12,14
1 Голландия гульдени	22,25
10 Греция драхми	1,52
1 Дания кронаси	6,45
1 БАА дирхами	9,99
1 АҚШ доллари	36,70
1 Миср фунти	10,81
1 Ирландия фунти	57,82
1 Исландия кронаси	0,56
10 Испания песети	2,96
100 Италия лираси	2,36
1 Канада доллари	26,82
10 Хитой юани	0,44
1 Кувайт динори	122,95
100 Ливан фунти	2,31
1 Малайзия ринггити	14,41
1 Германия маркаси	24,91
1 Норвегия кронаси	5,72
1 Польша злотийси	14,35
10 Португалия эскудоси	2,40
1 Сингапур доллари	25,99
1000 Туркия лираси	0,56
1 Финляндия маркаси	8,08
1 Франция франки	7,27
1 Швеция кронаси	5,44
1 Швейцария франки	30,56
1 ЭКЮ	46,06
10 Жанубий Корея вони	0,47
10 Япония иенаси	3, 49

****) — Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарнинг ушбу қийматга сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмайди.***

[illegible]

Ўтган куни Вазирлар Маҳкамасида мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг 1995 йилги якунлари ва иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш борасида жорий йилдаги вазифаларга бағишлаган йиғилиш бўлиб ўтди. Президент Ислом Каримов ушбу мажлисда сўзлаган нутқида бир қанча муҳим масалалар қатори маҳаллий ҳокимият органлари фаолиятига ҳам алоҳида эътибор қаратди.

Энг заиф жойимиз ижрочиларнинг ўрта бўғини, корхона ва хўжалик раҳбарларидир. Улар ҳамон эски тасаввур билан яшамоқдалар.., боқимандачилик кайфиятидан халос бўла олмаяптилар.

Президент Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасида 1995 йил якунлари ҳамда жорий йилдаги вазифаларга бағишланган мажлисдаги нутқидан.

МАҲАЛЛИЙ БОШҚАРУВ: ЕВРОПАДАН БИР НАЗАР

Мухбиримиз яқинда Европанинг Англия, Франция, Бельгия, Голландия мамлакатларининг маҳаллий бошқарув, кадрлар тайёрлаш тизими билан танишиб қайтган маҳаллий давлат ҳокимиятининг барча бўғинлари вакилларидан иборат гуруҳ раҳбари, иқтисод фанлари доктори, профессор **Одилжон ОЛИМЖОНОВ** билан ана шу ҳақда суҳбатлашди.

— Одилжон ака, Европа давлатларидаги маҳаллий ҳокимият органлари билан бизда амал қилаётган маҳаллий ҳокимият тизими ўртасида қандай фарқ мавжуд?

— Нима демоқчи эканлигингизни тушундим. Сиз мендан Европанинг илғор давлатлари билан Ўзбекистон маҳаллий бошқарув тизими бир-биридан кескин фарқ қилса керак-а, деб сўрамоқчисиз. Йўқ, бундай эмас. Чунки Ўзбекистон мустақилликка эришган дастлабки кунларданоқ ўз олдига демократик тамойилларга асосланган маърифий, одил, фуқаролик жамияти қуриш вазифасини қўйди.

Ҳокимият тизимининг барча бўғинлари жаҳоннинг энг илғор давлатлари тажрибаси ҳисобга олинган ҳолда бунёд этилди. Биз сафар давомида мамлакатимизда таркиб топган ва амал қилаётган маҳаллий давлат бошқаруви тизими шакл жиҳатидан энг илғор давлатлар билан бир хил тамойиллар асосида ташкил этилганлигининг гувоҳи бўлдик. Уларда ҳам биздагидек маҳаллий бошқарув вакиллик ва ижроия ҳокимиятларига бўлинади, маҳаллий ва марказий ҳукумат ўртасидаги муносабатлар, ишни ташкил этиш тартиб-қоидалари ҳам бир-бирига жуда ўхшаш. Лекин масаланинг бошқа бир муҳим жиҳати бор. Сиз билан бугун кўпроқ ана шу ҳақда суҳбатлашсак, менимча ҳам фойдали, ҳам мақсадга мувофиқ бўлади.

Европа мамлакатларидаги маҳаллий бошқарув тизими биз билан шаклан ўхшаш бўлса-да, мазмун жиҳатидан анчагина фарқ қилади. Зеро, бунинг ҳеч қандай ажабланадиган жойи йўқ. Чунки ҳар бир давлатнинг барча соҳаларда табиий шароитдан келиб чиққан ҳолда бошқаларникига ўхшаш ҳамда фарқли жиҳатлари мавжуд бўлади. Иккинчидан, биз ёш давлат сифатида бошқа давлатлардан нималарнидир ўрганишимиз табиий ҳол бўлгани каби ўзгалар ҳам бизнинг айрим ютуқларимиздан фойдаланишлари мумкин.

— Сизлар сафар қилган мамлакатларда мутахассис-кадрларни ҳокимият органларига ишга олиш, танлаш жарёни қандай ташкил этилган?

— Тан олиб айтиш керакки, Европа давлатларида ҳокимият тизимига ишга олиш, мутахассис-кадрлар танлашнинг узоқ йиллар давомида шаклланган ўзига хос ва қатъий тизими мавжуд. Ҳокимиятнинг барча бўғинларида раҳбарликни сайловда ғолиб чиққан партия вакиллари амалга оширади. Масалан, маҳаллий кенгаш аъзолари сайланган депутатлардан иборат бўлса, кенгаш раиси сайловда ғолиб чиққан партия вакиллари ичидан танланади. Маҳаллий ҳокимият раҳбарлигига ҳам сайловда кўпчилик овоз олган партия ҳудудий ташкилоти лидери тайинланади. Ижроия ҳокимиятининг қолган барча раҳбар ва ходимларини профессионал бошқарувчилар ташкил этади. Уларни ҳокимият раҳбари танлаб олади.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органларига (биринчи раҳбарликдан ташқари) ишга олиш тартиби қуйидагича ташкил этилган. Давлат хизматига ишга олиш учун энг аввало бўш ўринларга вақти-вақти билан конкурс эълон қилиб турилади. Мансаб ва лавозимлар бир неча категорияга бўлинади. Ҳар бир категорияга тааллуқли лавозим учун зарур ҳисобланган талаб ва қоидалар пишиқ-пухта ишлаб чиқилган. Давлат хизматига ишга кириш учун белгиланган конкурсда иштирок этувчи киши энг камида университетнинг 3-курсини тамомлаб, бакалавр даражасига тенг диплом эгаси бўлиши керак. Конкурсда ғолиб чиқиб, ҳокимият органига ишга олинган шахс маълумоти, эгаллаб турган лавозими, илмий даражасидан қатъий назар (у ҳатто юқори илмий даража эгаси бўлиб, энг қуйи категориядаги лавозимга даъвогарлик қилаётган бўлса ҳам) қабул қилинган янги лавозими ишини ўрганиш учун махсус ҳукумат институтига ўқишга юборилади. У ўқишни тугатиб, имтиҳонларни муваффақиятли топширгандан кейин тайинланган лавозимида тўлақонли ишлаш ҳуқуқига эга бўлади.

Биз сафар давомида Франциянинг Нант регионидаги Анже шаҳрида жойлашган «Маҳаллий ҳокимият девони ходимларини ўқитиш» мактабида бўлдик. Францияда айни пайтда тўртта ана шундай ўқув маркази мавжуд экан. Ҳудудий ҳокимият органига ишга кирмоқчи бўлган шахс конкурс имтиҳонларидан муваффақиятли ўтгач, ана шу мактаб ихтиёрига юборилади. Янги ходим мазкур олий мактабда умумтаълим (икки ой) ва мутахассислиги бўйича (икки ярим ой) таҳсил олиб, муайян билим ва кўникмага эга бўлади. Шундан сўнг тингловчи икки ойлик амалиётга чиқади. Ўқиш ҳар ойда бир ҳафта (янги ходим қолган уч ҳафтада қабул қилинган лавозимида ишлайди) жами олти ярим ой давом этади. Лавозимнинг бундан кейинги ҳар бир босқичи учун ҳам ана шу тахлит конкурс ва ўқиш ташкил этилган.

— Бизнингча, муайян билимга эга, лекин қабул қилинган лавозими талаб этадиган даражада ҳали кўникма ва малакаси бўлмаган шахсни юқоридаги йўл билан ишга тайёрлаш ўрганса арзийдиган ижобий ҳодиса экан. Шундай эмасми?

— Маълумки, собиқ империя даврида раҳбар ва мутахассисларни муайян малака ва кўникмаларини ошириш ёки ўргатишга нисбатан мафкуравий меъёр ҳамда талаблар анча баланд турар эди. Шу боис юртбошимиз мустақилликка эришган дастлабки кунларданоқ жамият олдига раҳбар ва мутахассис-кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ўзгартириш вазифасини кўндаланг қўйди. Президент ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси, Жаҳон иқтисоди ва дипломатия университети, унинг қошидаги бошқарув институти, фаолият кўрсатаётган бир қатор янги университет, институт, факультет ҳамда кўплаб талантли ёшлар ва мутахассисларнинг чет элларда ўқиш, тажриба ўрганиш учун юборилаётганлигини ана шу мақсадлар сари қўйилган дастлабки қадамлар сифатида баҳоламоқ керак. Бу эса мамлакатимиздаги мавжуд кадрлар тайёрлаш тизими жаҳоннинг энг илғор ўлчовларига тобора яқинлашиб бораётганлигидан далолат беради.

— Билишимизча, Европадаги аксарият ривожланган давлатларда нафақат ҳокимият органлари, балки хусусий фирма ва корхоналарда ҳам мутахассис-кадрлар танлаш ва ишга олиш жараёни конкурс воситасида амалга оширилар экан.

— Тўғри. Бир қатор давлатларда ташкилот ёки корхонанинг биринчи раҳбари хизматга сайлаш ёки тайинлаш орқали қабул қилинади. Бошлиқ сайланган ёки тайинлангандан кейин ташкилот ёхуд ҳокимиятнинг қолган лавозимларида ишлаш учун лозим бўладиган раҳбар ва мутахассисларни ўзи танлайди. Бундай ҳолларда янги раҳбар ўша жойда олдиндан ишлаб келаётганлар билан қайтадан шартнома тузиш ёки четдан профессионал бошқарувчиларни жалб этиши мумкин. Буни фақат унинг ўзи ҳал этади. Лекин ҳар қандай ҳолатда ҳам янги раҳбар ўзига керакли бўладиган ходимларни конкурс воситасида давлат ҳокимияти тизимига ишга ўтган шахслар ичидан танлаб олиши керак. Яъни давлат ижроия ҳокимияти хизматига ишга ўтиш (биринчи раҳбарни истисно қилганда) фақат конкурс орқали амалга оширилади.

Хўш, конкурснинг ўзи нима, у қандай ташкил этилади? Конкурснинг тури кўп бўлиб, биз қуйида муштарийларни унинг кўпгина давлатларда амал қиладиган энг биринчи ва асосий шакли билан қисқача таништириб ўтамиз.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органига ишга қабул қилиш жараёнида амал қиладиган конкурснинг асосий мақсади ушбу хизматга билимли, ташкилотчи, раҳбарлик қобилиятига эга, юқори интелектуал даража ҳамда муайян профессионал тайёргарликка эга бўлган шахсларни танлаб олишдир.

— Конкурснинг асосий шарт ва ички қонун-қоидалари нималардан иборат?

— Давлат хизматига киришга даъвогар шахснинг билими дастлаб оғзаки ва ёзма равишда олинадиган умумтаълим имтиҳонлари ёрдамида аниқланади. Унинг профессионал лаёқати, раҳбарлик қобилияти ҳамда бошқа касбий сифатлари эса турли-туман суҳбат, психологик тестлар ёрдамида ўрганилади. Давлат хизматига даъвогар шахснинг характери, инсоний сифатлари ёки шахс сифатидаги қиёфасини аниқлаш учун махсус тест ва психологик синовлар, зарур ҳолларда, ҳатто, графологик медицина экспертизаси хулосалари ҳам жалб этилиши мумкин.

«Халқ сўзи»нинг Парламент ва давлат бошқаруви бўйича шарҳловчиси Исмат ХУДОЁРОВ суҳбатлашди.

(Давоми бор).

• *«Халқ сўзи» бонг уради*

Хоразм вилояти марказий бозорининг гўшт расталари олдида икки кишининг суҳбати қулоғимизга чалиниб қолди:

—Қассоблар кўпайиб кетаяпти, улар буқа ва ҳатто, сигирларни бозордан арзон гаровга олиб, сўйиб сотмоқдалар. Мўмай пул изидан қуваяптилар. Бу боришда вилоятда чорва туёғи камайиб кетмайдими? Чорванинг тақдири нима бўлади? — дея ташвиш билан сўзлашарди улар.

Шу воқеа турткй бўлиб, Урганч шаҳридаги Ғойбу мол бозорига бордик. Ҳали бозорга етиб улгурмасимиздан тоғни урса талқон қиладиган, ёш, чапдаст йигитларга дуч келдик. Улар бозорга мол олиб келаётганларнинг йўлини тўсишиб, савдолашишарди.

— Амаки, вой-бў, бунча ориқлатиб юбордингиз? Томда боққанмисиз? Қани, қанча берай шу ардовага.

Қишлоқдан келганлиги кўриниб турган ўрта ёшлардаги киши ижирғаниб, сигирнинг арқонини йигитнинг қўлидан тортиб олмоқчи бўлади.

— Ука, олдин бозор ичкарисига кириб кўрай, нархини ҳам бозор белгилайди.

—Э, амаки-эй, соддасиз-да, бозорга кирсангиз паттачига берасиз, даллолга берасиз, кўпга тушасиз.

Сигир эгаси иккиланиб қолди.

— Ахир, сизлар қассоб кўринасизлар. Сигирнинг қорнида икки-уч ойлик бузоғи бор.

— Амаки, шу ҳам гапми? Қани, беринг буёққа арқонни. Гуноҳию савоби бўйнимизга.

— Бўғозмиш-а. Оёғида зўрға турибди-ку, — деб пичинг қилади қассоб йигитнинг тарафкаши бўлган даллол.

Шу тариқа эти-қони жойида бўлган бўғоз сигир арзон гаровга сотиб олинди ва трактор прицепига боғланди. Энди қассоб йигитлар нарироқда буқа етаклаб келаётган киши томон югурдилар...

Марказий бозорда айтилган гаплар ҳақ эканлигига иқрор бўлдик. Бўғоз сигирлар ва катта буқалар шу тариқа қассоблар қўлига тушаверса, Хоразм чорвасининг аҳволи не кечар экан, деган ўй ҳаёлимиздан ўтди. Аҳвол шундай давом этаверса, яқин икки-уч ойдан кейин бу ерда гўштнинг нархи 100 сўмдан ҳам ошиб кетади-ку?

ЧОРВА СИЗЛАРДА ЎГАЙМИ?

Ёки мўмай пул изидан қуваётганлар

- *Бозордаги учарлар*
- *Кимга пул қайғуси, кимга...*
- *Хўжаликларнинг бепарво мутасаддилари*

Гўштни четга олиб чиқиб кетиш ҳоллари ҳам содир бўлиши мумкин. Бу ерда гўшт қиммат бўлсин демаймиз. Лекин дуч келган сигир, ёш бузоқ ва буқаларни гўштга топшириб юборавериш, охир-оқибат фожеага олиб келмайдими? Гўштнинг бозори касодга учрамайдими?

Биз вилоят агросаноат уюшмаси раисининг чорвачилик бўйича ўринбосари Исмоил Абдуқодиров билан учрашдик.

— Ташвишингиз ўринли, — дейди у. — Чиндан ҳам сигирлар чорвачиликнинг асоси. Моллар туёғи ва чорвачилик маҳсулотларининг кўпайиши ҳам сигирлар сонига боғлиқ. Афсуски, бизда сигирлар асоссиз сўйиб юборилаяпти. Ҳамма ёқда қассоблар. Уларни назорат қилиш қийин кечаяпти. Ўтган йили вилоятдаги жамоа хўжаликларида қорамоллар туёғи 24845 бошга, шу жумладан, сигирлар 600 бошга камайиб кетди. 4275 бош соғин сигир ҳеч қандай асоссиз гўштга топшириб юборилди. Ғунажинлар ҳисобига уларнинг ўрнини тўлдириш ҳақида ўйлаб ҳам кўрилмаган. Аҳоли қўлида парваришланаётган қорамолларнинг камайиши эса бундан икки-уч баробар кўп. Хива, Шовот, Урганч туманлари ва Дружба шаҳри ҳудудида эса, айниқса, сигирларнинг кескин камайиши рўй берди. Бу ҳол катта ташвиш туғдиради. Ахир, ҳар бир туманда йилига 650-700 бош қорамол камайса, чорвани ривожлантириш ҳақида гапирмаса ҳам бўлади...

Хизмат юзасидан олис Қизилжар яйловларида бўлиб қайтган дўстимизнинг гапларини эсладик.

— ... Қизилжарга борганимда кекса қорақалпоқ овчиси бизни овга таклиф қилди. 3-4 киши бўлиб тўқайга йўл олдик. Қамишлар орасидаги сўқмоқдан бораётиб бир гала тустовуқларни кўриб, беихтиёр елкадаги милтиққа қўл чўздик.

Кекса овчи зарда билан қаради:

— Кўрмаяпсизларми? Булар мода қушлар-ку. Биз томонларда уларга ўқ отиш у ёқда турсин, ҳуркитилмайди ҳам.

Яна ичкарироқ кириб бордик. Юлғунлар тагида икки тустовуқ, бир-бирини чўқишиб юришарди.

Кекса овчига қарадик. У секин гапирди.

— Йўқ, буларга ҳам тегиб бўлмайди. Бир-бири билан ўйнашишяпти. Ҳали ёлғиз хўрозини учратиб қолармиз. Ана шунда отасизлар.

Дўстимизнинг ҳикоясидан қаттиқ таъсирлангандик. Шу воқеани Ўзбекистон чорвачилик илмий тадқиқот институтининг қорамолчилик бўйича Хоразмдаги таянч пункти мудири, олим Бахтиёр Абдалниёзовга гапириб бердик.

— Бу муболаға эмас. Ҳаётий гап, — деди у, — муқаддас китобларда ҳам она ҳайвонларни сўйиш, нобуд қилиш гуноҳи азим дейилган. Мўмай пул топаман, деб буқаларни, сигирларни сўйишга ружу қўйган нопок кимсалар чорвага ўнгланмас зарар етказаяптилар. Бу билан гуноҳга ҳам ботаяптилар.

Шу ўринда урганчлик кекса қассоб Қуронбой Матниёзовнинг сўзлари ҳам киши эътиборини тортади:

— Қассоблик ҳам касб. Фақат ҳалоллик билан бу касбдан барака топганлар кўп. Лекин ҳозирги кундагидай сут берадиган, насл қолдирадиган қорамолларни сўйиб, мўмай пул топаётганларнинг бири икки бўлмайди. Ҳали бунинг жабрини тортишади. Ахир иймон, эътиқод, диёнат, ҳалоллик деган нарсалар ҳам бор-ку!

Хўш, айрим кимсалар сигирларга қирон келтираётган эканлар, хўжалик раҳбарлари, чорва мутасаддилари, мутахассислар нега бу ҳолга бефарқ қараб турибдилар?

Хазорасп туманидаги «Хоразм» жамоа хўжалигининг «Муҳомон» ҳиссадорлик жамияти ўтган бир йилда сигирлар сонини 52 бошга, Боғотдаги «Хоразм» жамоа хўжалигидаги «Намуна» ҳиссадорлик жамияти 47 бошга, Гурландаги «Обод», «Жайхун» жамиятлари 35-37 бошга камайтириб юборганлар. Аҳвол шу тариқа давом этаверса, 4-5 йилдан кейин бу хўжаликларда умуман чорва зоти қолмайди-ку? Бошқа туманларда ҳам аҳвол ана шундай ачинарли. Қорамоллар туёғининг кескин камайиб кетишига йўл қўяётган бу хўжалик раҳбарлари чорвачилик фаровонлик, тўқлик асоси эканлигини унутиб қўйяптилар, шекилли. Улар сигирларни авайлаб-асраб, туёқ сонини кўпайтириш чораларини кўрсалар, кейинчалик уялиб қолмасдилар.

О. РАҲИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
С. НОДИРМАТОВ,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

• Бугун — Ўзбекистон Республикасининг БМТга аъзо бўлганлигига тўрт йил тўлди

ХАЛҚАРО ҲАМЖАМИЯТНИНГ ЮКСАК ИШОНЧИ

Мамлакатимизнинг БМТга аъзо бўлиши — бу энг аввало мустақиллик шарофати ва қолаверса, Ўзбекистоннинг жаҳон миқёсида эътироф қилинганлигининг ёрқин тимсолидир.

Бундан тўрт йил аввал республикамизнинг жаҳон ҳамжамиятидан ўрин эгаллаши бизнинг сиёсий мустақиллигимизни янада мустаҳкамлади. Ҳар бир давлатнинг БМТда бўлиши унинг аъзо эканлиги билан кифояланмайди. Халқаро ҳамжамият сафида бўлиш — бу ишонч, масъулият, тенг ҳамкорлик олиб бориш, жаҳон тинчлиги ва осойишталиги учун дадил курашиш ҳамда юксак жавобгарлик ҳиссини англаб етишдир. Асосий Қонунимизда ёзиб қўйилганидек, Ўзбекистон Республикаси ўз ташқи сиёсатини миллий манфаатлар дахлсизлигига риоя этган ҳолда амалга оширади.

Шу нуқтаи назардан қараганда, Ўзбекистон Республикаси Президентининг БМТ Бош Ассамблеясининг 48 ва юбилей сана — 50-сессияларида нутқ сўзлаши муҳим аҳамият касб этади. Негаки, Ислом Каримовнинг ҳар иккала маърузаси ҳам қисқа бўлишига қарамасдан, Ўзбекистон ҳақида кенг ахборот бергани, мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамияти олдида муҳим муаммоларга аниқ муносабати, шунингдек, ташаббусларга бойлиги билан жаҳон афкор оммасида қизиқиш уйғотди.

Президентимиз айтганидек, Тожикистон ва Афғонистондаги воқеалар фақат Марказий Осиё халқларининг дарди эмас. Бу муаммолар бутун жаҳон аҳлининг, дунёдаги барча нуфузли ташкилотларнинг, аввало, БМТнинг доимий диққат марказида турмоғи лозим. Акс ҳолда минтақадаги бу фожиа бошқа қўшни мамлакатларга ҳам таъсир кўрсатиши мумкин. Президентимиз И. Каримов биринчилардан бўлиб БМТ Бош котиби эътиборини Тожикистон ва Афғонистонда юз бераётган воқеалар фақат бу минтақа учунгина эмас, балки бутун жаҳон учун ҳам хавф туғдираётганлигига қаратганини эслатиб ўтиш лозим.

Мана, қарийб 18 йилдан буён афғон халқи бошига мислсиз кулфатлар солган, халқаро терроризм, наркобизнес, қуролларнинг тарқалиши манбаи бўлиб қолаётган бу уруш қўшни Тожикистондаги кескин вазиятни янада оғирлаштирмоқда. 18 йилда битта авлод шаклланди. Улар тинч бунёдкорлик, яратиш ва изланиш ўрнига қўлида қурол билан мамлакатдаги ижтимоий-иқтисодий ва айни пайтда сиёсий ҳаётни бутунлай издан чиқариб юборди. Афғонистонда анча йиллардан бери аҳоли сони рўйхатга олинмаган. Бироқ, ушбу мамлакатнинг аҳолиси 16 млн. атрофидалигини эътироф қилиб, ҳозир 10 млн. кишида замонавий қурол-яроғ борлигини кўз олдимизга келтирсак, жанубий қўшнимиз заминидаги аланга бошқа ҳудудларга ҳам ёйилиб кетиши ҳеч гап эмаслигига иқрор бўламиз.

Бизнингча, Афғонистон ва Тожикистондаги кескинликни ҳал қилиш калити энг аввало, ташқи кучларнинг аралашувини бартараф этишдадир. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, минтақамиздаги зиддиятларни бартараф этишда Ўзбекистон Республикаси марказий ўрин эгаллаб турибди. Нима учун? Чунки биз яна бир бор БМТ Хавфсизлик Кенгашига ким томондан бўлмасин, Афғонистонга қурол-яроғ олиб киришни таъқиқлаб қўйиш таклифи билан мурожаат қилдик. Шу ўринда айтиш керакки, йирик давлатларнинг, шу жумладан, Ғарб мамлакатлари ва Россиянинг ўзаро манфаатлари тўқнаш келган бу заминда тинчликни таъминлаш ҳақидаги республикамиз Президенти Ислом Каримов таклифлари яқинда Европа парламенти томонидан ижобий баҳоланди. Ва бу таклифлар БМТ Хавфсизлик Кенгашига тавсия этилди.

Агар биз режалаштирган лойиҳалар амалга ошадиган бўлса, у ҳолда қурол тутишга ўрганган неча юз минглаб кишиларни меҳнат, яъни ризқу рўз билан таъминлаш имкони туғилади. Шунингдек, Ўзбекистон Президенти илгари сурган ташаббусларнинг ҳаётга татбиқ этилиши натижасида мазкур минтақада коммуникация, савдо ва иқтисодий алоқаларни шакллантиришга кенг имкон яратилади.

Бизнинг шарҳ

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш жоизки, ҳозирги халқаро жараённи бундан 51 йил аввалги ўлчамлар, тизимлар ёки ўша даврда қабул қилинган айрим аҳдномалар тартиби билан таққослаб бўлмайди. Чунки замон бу ривожланиш, ўзгариш, янги давр билан, оддийроқ қилиб айтганда эса, диалектика билан чамбарчас боғлиқ. БМТнинг фаолиятини қандай қилиб ривожлантириш лозим, бу борадаги муаммоларни қандай ечиш керак, деган масала юзасидан Президентимиз уч масалага алоҳида эътиборни қаратган эди. Маълумки, БМТ фаолиятининг асосини Хавфсизлик Кенгаши белгилайди. Ҳозир эса Хавфсизлик Кенгашига бор-йўғи 5 давлат — АҚШ, Хитой, Россия, Буюк Британия ва Франция доимий аъзодир. Энди ўйлаб кўринг, бугунги кунда 187 давлат БМТга аъзо бўлса-ю, уларнинг ҳаёт-мамотини 5 давлат ҳал қилиши, албатта, адолатдан эмас. Шунинг учун Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари сафини кенгайтириш давр талаби бўлиб қолди. Яқин ўн йилликлар мобайнида Япония ва Германияга нисбатан «мағлуб давлатлар» ибораси қўлланиб келинди. Аммо, ҳозирги кунда кучли иқтисодиётга, халқаро обрўга, дунё миқёсидаги салоҳиятга эга бўлган ҳар икки мамлакатга нисбатан қандайдир чеклаш бўлиши мумкинми? Албатта, йўқ. Демак, Япония ва Германиянинг жаҳон аҳамиятига эга бўлган ўз мавқеидан келиб чиқиб, уларни Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоси қилиб олиш мумкин.

Ўзбекистон раҳбари томонидан илгари сурилган иккинчи муҳим таклиф — бу БМТ Бош котибининг ваколатларини кенгайтириш масаласидир. Катта бир оилани тасаввур қилайлик. Агар унга бир одам бош бўлмаса, бошбошдоқлик юзага келади. Агар халқ демократик асосда ваколатини ишониб топширган вакил ҳуқуқлари чеклаб қўйилгудек бўлса, табиийки, илғор фикрларга тўсиқ яратилади. Шунинг учун БМТнинг раҳбари бўлмиш Бош котибининг ҳуқуқларини янада кенгайтириш муҳимдир.

Учинчи йирик ташаббус ҳам ҳар жиҳатдан муҳим аҳамият касб этади. Негаки, ҳозирда БМТ бутун жаҳондаги воқеаларнинг, дунёдаги мавжуд вазиятни ўз назоратида ушлаб туриши жуда қийин. Бунинг устига, она заминимизда 5 млрд. аҳоли яшаётган бўлса, бу вазифани бажариш ҳам осон бўлмайди. Шунинг учун жойлардаги, минтақалардаги халқаро ташкилотлар, хусусан, ўз сафига 5-10 та давлатларни жамлаган уюшмалар БМТнинг бевосита раҳбарлиги ва кўмагида иш олиб борсагина, уларнинг фаолиятида изчиллик ва тартиб бўлади. Акс ҳолда бир минтақада ўзини халқаро ташкилот ҳисоблаган бир уюшма ўз ҳолича ишлайверса ва бу БМТнинг фаолиятига, унинг асосий сиёсатига мос келмаса, бундай жараён истиқболга ҳам, умумий тараққиётга ҳам ўз таъсирини кўрсатади. Демак, ана шундай ташкилотларнинг фаолиятини бир-бири билан уйғунлаштириш ҳозирги замон талабидир.

Қобилбек КАРИМБЕКОВ,
«Халқ сўзи»нинг сиёсий масалалар бўйича шарҳловчиси.

ОЗАРБАЙЖОН НЕФТИ ТУРКИЯДА

Туркияда чиқадиган «Миллиёт» газетасининг ёзишича, Туркия миллий хавфсизлик кенгаши Озарбойжон нефтини Босфор ва Дарданелли бўғози орқали ташиш бўйича ишлаб чиқилган дастурни тасдиқлади.

Шу мақсадда мавжуд кузатув нуқталарини замонавий техника билан жиҳозлаш, янги кузатув нуқталарини барпо этиш ва уларни малакали кадрлар билан таъминлаш ишлари амалга ошириладиган бўлди. Миллий хавфсизлик кенгашининг ушбу дастури мамлакатнинг тегишли маҳкамаларига жўнатилди.

ЁЛЛАНМА ҚЎШИНЛАР ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ

Франция Президенти Жак Ширак миллий телевидение орқали мамлакат қуролли кучларининг истиқболи ҳақида гапирди.

Яқин олти йил ичида умумий ҳарбий мажбурият бекор қилиниб, мамлакатда профессионал (ёлланма) қўшинлар ташкил этилади. Натижада 600 минг кишилик ҳарбий хизматчидан иборат Франция қўшинлари кейинчалик 350 минг кишини ташкил этиши керак. Мамлакат қуролли кучларида амалга ошириладиган ислоҳотлар мудофаа харажатларини 15 фоизга камайтиради, деди у. Айни пайтда ушбу харажат 190 миллиард франкни ташкил этмоқда.

ТОВОН ТЎЛАЙДИ

АҚШ 1988 йили Эроннинг йўловчи самолётини уриб туширгани учун 131,8 миллион доллар товон тўлашга рози бўлди.

Товон пулининг 30 миллион доллари самолёт учун, қолгани эса ҳалок бўлганларнинг оила аъзоларига берилади.

Эрон Ташқи ишлар вазирлиги халқаро ҳуқуқ бошқармаси бошлиғи Ифтихор Жаҳромийнинг маълум қилишича, Эрон Гаагадаги халқаро судга ушбу масалани кўриб чиқиш ҳақида мурожаат қилгандан кейин АҚШ ҳукумати товон тўлашга мажбур бўлган.

1988 йилнинг 3 июлида Бандар-Аббос-Дубай йўналишида парвоз қилаётган Эрон йўловчи самолёти АҚШнинг «Винсеннес» ҳарбий кемасидан отилган ракета билан уриб туширилган эди. Оқибатда 295 нафар йўловчи ва экипаж аъзолари ҳалок бўлган.

БОШ ВАЗИРНИНГ ФИКРИ

«Латвиядаги ҳақиқий аҳвол беқарорлик ва тартибсизликдан иборатдир», дея таъкидлади Латвия Бош вазири Андрис Шкеле.

«Агар иқтисодиётда бурилиш ясалмаса, яқин келажакда қашшоқлик бўйича Латвияга тенглаштирса бўладиган давлатни топиш қийин бўлиб қолади», деди у. Ҳукумат бошлиғининг телевидение орқали маълум қилишича, Латвиянинг ички ва ташқи қарзи бир миллиард АҚШ долларига етган. Ўтган йили мамлакатда ички ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш миқдори 0,35 фоизга камайган.

СУРАТДА: Монреалдаги янги автотрасса.

ҲАЛОКАТГА УЧРАЁТГАН КЕМАЛАР

Филиппин ҳукумати мамлакат жанубий қирғоқларига яқин жойларда сузаётган кемаларга Буюк Британиянинг ҳалокатга учраган «Сагафьорд» теплоходига ёрдам беришларини сўраб мурожаат этди.

Мазкур кемада 776 нафар киши бўлиб, айни вақтда уларнинг ҳаёти хавф остида турибди. Филиппин қирғоқлари яқинида кемаларнинг ҳалокатга учраши оддий ҳолатга айланган. Маълумотларга кўра, ушбу мамлакат қирғоқлари яқинида йилига 100 дан зиёд катта ва кичик кема ҳалокатга учрайди. Февраль ойида шундай ҳалокат натижасида 50 нафарга яқин киши ҳалок бўлди.

ҚИММАТГА ТУШАДИГАНГА ЎХШАЙДИ

Германияда чиқадиган «Франкфуртер рундшау» газетасининг ёзишича, Куба осмонидан қирувчилар томонидан уриб туширилган самолётлар ушбу мамлакатга қимматга тушади.

Мазкур ҳодиса Кубага қарши жорий этилган халқаро жазо чораларининг янада кучайишига олиб келиши мумкин, дейилади шу мавзуга бағишлаб ёзилган мақолада. Айни вақтда Оқ уй маъмурияти Кубага қарши ҳарбий ҳаракатлар бошлаши мумкинлигини ҳам маълум қилди.

ТАШКИЛОТ ТАВСИЯ ЭТАДИ:

1. *Бир ва икки тумбали столлар*
2. *Пластмассали стол ва стуллар мажмуи*
3. *Оддий ва нақшли стуллар*
4. *Ишхона учун гарнитур*
5. *Китоб жавонлари*
6. *Девор ва юмшоқ мебеллар*
7. *Хорижий гуллар учун тагкурси ва илгичлар*
8. *Телефон аппаратлари*
9. *Дипломат ва кейслар*
10. *Кафель (чет элники)*
11. *"Daewoo quar-51" қўш кассетали видео*
12. *"Samsung" касса аппаратлари, ёзув машинкалари*
13. *"FC-230" русумли (ксерокслар), катрижлар ва тонерлар*
14. *"Sino" музлатгичлари*
15. *Канцелярия моллари*
16. *Биллур буюмлар (идишлар, вазалар, қандллар)*
17. *3,8 ва 4,5 диаметрли ингичка сим боғламлари*
18. *"БК-2300" кондиционерлари*

Манзилимиз:

Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги шоҳкўчаси, 100

***Телефонлар:** 72-54-68, 79-47-73.*

***Йўналиш:** Собир Раҳимов метро бекатидаги "Совпластитал" қўшма корхонаси биносининг ёнидаги 12 қаватли офис.*

"1-Ярославль ун заводи" очиқ русумдаги акциядорлик жамияти

мулк шакли турлича бўлган корхона ва ташкилотларга

ОЛИЙ ВА БИРИНЧИ НАВ БУҒДОЙ УНИ СОТАДИ.

Темир йўл орқали жўнатилади.

Маълумот учун Ярославлдаги телефонлар:

(0852) 22-11-26, 22-09-12.

Факс: (0852) 32-86-21.

Америка элчихонаси ички қўриқлаш хизмати бўш иш жойларига номзод қидирмоқда.

Ёши 30 гача бўлган, жисмоний жиҳатдан тайёрланган йигитлар керак. Агар бу шахслар милиция, соқчилик ёки ҳарбий хизматда тажрибаси бўлиб, инглиз тилини билсалар, айни муддао ҳисобланар эди.

Мурожаатномаларни (формалари элчихонада мавжуд) фақат инглиз тилида тўлдириш керак.

Мурожаатномалар эълон босилиб чиққан кундан бошлаб 7 кун ичида қабул қилинади.

Манзилимиз:

Тошкент ш., Чилонзор кўчаси, 82.

"Нико-Нур" фирмасидан

"Пахта-банк" векселларига ва пул ўтказиш йўли билан қуйидагиларни харид қилишингиз мумкин:

сутни қайта ишлаш, жўхори қаламчалари, целлофан пакет ишлаб чиқариш кичик цехлари, тегирмонлар, совутгичлар, озиқ-овқат маҳсулотлари, ишчилар махсус кийимлари, тўкилган пахтани териб йиғувчи "Қирғизистон" машинаси, ип йигириш ускунаси.

Манзилимиз:

Тошкент ш. Наққошлик кўчаси, 2-уй

(Чилонзор метроси, кўкрак хирургияси институти қаршисидаги кўча)

Тел.: (3712) 79-18-30

"Нико-Нур" фирмаси

КОРХОНА РАҲБАРЛАРИ, ТАДБИРКОРЛАР ВА ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик суди янги жойга кўчиб ўтганлиги муносабати билан янги манзилини маълум қилади:

700097, Тошкент шаҳри, Чилонзор мавзеси, «Ц» даҳаси, Волгоград кўчаси, 6-уй, метронинг Мирзо Улуғбек бекати. Телефон: 77-59-84.

UZDUNROBITA

cellular

ТОШКЕНТ ШАҲАР АЛОҚА ТИЗИМИ ВА ТЕЛЕФОН ТАРМОҚЛАРИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ҲУРМАТЛИ АБОНЕНТЛАР!

Тошкент шаҳрида уяли алоқа тармоқларини кенгайтириш ишлари олиб борилаётганлиги муносабати билан шу йил

1-15 март

кунлари тизимда алоқа сифати бирмунча ёмонлашиши мумкин.

Вақтинча юз берадиган ноқулайлик учун узр сўраймиз.

"Ўздунробита" ҚК дирекцияси.

Телефонлар: (3712) 44-17-09, 44-32-08. Факс: (3712) 40-26-68.

"ЎЗБЕКМАШСЕРВИС"

Ўзбек-Беларус қўшма корхонаси Тошкентдаги омборидан:

- *МАЗ туркумига кирувчи автомобиллар ва улар учун эҳтиёт қисмлар;*
- *ЯМЗ-238 2М, Д-245 ва Д-243 (МТЗ тракторлари учун) маркали двигателлар;*
- *МАЗ-8378 маркали (соябони билан) тиркамалар;*
- *320/508 маркали автошиналар;*
- *қишлоқ хўжалик машиналари учун шиналар сотади.*

Шунингдек, МАЗ, БелАЗ машиналари, МТЗ тракторлари ва уларнинг эҳтиёт қисмларини майда чакана-улгуржи тарзда сотиш учун буюртмалар қабул қилади.

Тўлов шакли - сўмларда, пул ўтказиш йўли билан.

Манзил: Тошкент, Ойбек мавзеси, 2/3.

Телефонлар: 54-99-19, 54-69-72, 54-88-11. Факс: 55-94-11.

"ЎЗБЕКМАШСЕРВИС" МАҲСУЛОТЛАРИ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН СОТИЛАДИ.

Собир Раҳимов туманидаги масъулияти чекланган «ХОРУН АР-РАШИД» жамияти ТУГАТИЛАДИ.

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида 46-00-01 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Истиқболни белгилаш ва статистика давлат қўмитаси жамоаси қўмитанинг кекса ходими

Фаттоҳ МАҲКАМОВнинг

вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги пенсия хизматини ташкиллаштириш бош бошқармасининг бош мутахассиси Мамлакат Муҳамаджоновага акаси

Аҳмад БОБОЖОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлар академияси бозор ислоҳотлари илмий-тадқиқот институти жамоаси институт директори А. ЖЎРАЕВга отаси

МАМАТҚУЛ бобонинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси собиқ бўлим бошлиғи О. Мақсудовага турмуш ўртоғи

ИЛЁС МАҚСУДОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Бутун дунёга машҳур **"Spies Hecker"** *Германия фирмасининг* **Ўзбекистондаги расмий вакили** *"Тойота-Узинавтосервис"* **қўшма корхонаси ўзаро ҳамкорликка чорлайди.**

Бу ерда Сизга Германия фирмаси даражасида энг юқори сифат кафолати билан хизмат кўрсатилади. Хорижий ва барча турдаги автомобиллар ташқи қиёфасини кўзни қамаштиргудек даражада ўзгартириб юборадиган дунёдаги энг сифатли ва бозори чаққон турли рангдаги бўёқларни харид қилишингиз мумкин.

Шошилинг! Бўёқлар миқдори чекланган ва нархлари энг арзон.

"Spies Hecker" бўёқлари Ўзбекистонда илк маротаба савдога чиқарилаётганлигини унутманг!

"Тойота-Узинавтосервис" Қ.К.нинг манзили:

Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги шоҳ кўчаси, 118. (Метронинг Собир Раҳимов бекати).

Тел.: (3712) 76-87-15.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 4

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ҳафтанома». 8.00 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Саёҳатнома». Италия таассуротлари. 6-кўрсатув. 8.55 «Дарбадар автобус». Бадиий фильм. 10.30 Ўқув кўрсатуви. Она тили. 11.00 «Абадият қўшиғи». Публицистик кўрсатув. 12.00 «Еттига етти». Телевизион танлов. 13.00 — 13.35 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар.

Публицистик кўрсатувлар дастури:

18.10 1. «Юксалиш». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 II. Биржа ва банк хабарлари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги олдидан. Абдулла Орипов. «Соҳибқирон». Бадиий ўқиш. 21.10 «Маърифатнома». Муборак Ҳаж зиёрати тараддудлари. 21.50 III. «Вақт хиёбонида». 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50 — 00.20 «Соғиндим». Жўрабек Набиев куйлайди.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.40 «Палитра». 19.05 ТВ II намойиш этади. 19.15 «Постфактум». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Мўъжиза», Дэвид Копперфильд. 20.15 «Мусиқий йўлка». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Курьер». 21.15 «... яна об-ҳаво ҳақида». 21.25 ТВ II намойиш этади. 21.35 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 22.45 — 23.45 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Фарғонанинг мовий халқаси», «Хоразм». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.20 — 21.40

*

21.40 «Йигирма йил ўтгач». Бадиий фильм.

*

23.00 Янгиликлар. 23.05 Эълонлар. 23.10 «Қимиз». Телефильм.

Россия давлат телевидениеси 23.30 — 23.50

*

23.50 — 00.05 «Тентек қўриқхонаси». Телефильм.

IV

17.05 «Кўзмунчоқ». Болалар учун кўрсатув. 17.40 «Мусиқий учрашувлар». Татьяна Левина чалади (орган).

*

18.10 — 19.40 Туркия телеведениеси.

*

19.40 «Мульткарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 Ёш ижрочилар чалади. 20.30 «5+1». Интерью. 21.00 «Таҳлил». Ҳафта мобайнидаги газеталар шарҳи. 21.15 «Спорт-тайм». 21.45 Эълонлар. 21.50 «Оқ соя». 22.20 — 23.00 «Кимга қанақа?».

СЕШАНБА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Соғиндим». Жўрабек Набиев куйлайди. 9.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Тоғлар чорлайди». 9.10 «Қизиқарли учрашувлар». Мусаввир Азиза Маматова билан мулоқот. 9.40 Биржа ва банк хабарлари. 10.00 «Соғлом авлод учун!» Мактабгача тарбия муассасаларида жисмоний тарбия.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Адабиёт. 11.00 Немис тили. 11.30 Ўзбекистон тарихи.

*

12.00 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим». 12.30 «Тараққиёт». Публицистик кўрсатув. 13.00 — 13.30 «Мен сизни суюбман». Мусиқий композиция.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Санъат ғунчалари». Кичкинтойлар учун концерт. 18.45 «Шеърият». Салим Ашур. 18.55 «Бугунги Европа». Публицистик кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Қимматли қоғозлар бозори». Публицистик кўрсатув. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги олдидан. Абдулла Орипов. «Соҳибқирон». Бадиий ўқиш. 21.10 Табаррук қадамжолар. «Уйғонади руҳда бир дунё...» 1-кўрсатув. 21.40 Мумтоз куйлардан концерт. 22.15 «Аксадо». Қуддус Аъзамнинг муаллифлик кўрсатуви. 22.55 «Адашлар». Кинокўрсатув. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50 — 00.20 «Ғазалхон-ёшлигим».

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.25 ТВ II намойиш этади. 18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Бизнес-уик». 20.05 «Мусиқий йўлка». 20.15 «АРТ-журнал». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Видеогид». 21.15 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.35 «Кинонигоҳ». 23.15 — 00.15 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Серқуёш ўлка жилолари», «Гиламлар ҳақида достон». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30 — 9.00 «Телетонг».

***

18.20 — 21.40

*

21.40 «Лев Гурич Синичкин». Бадиий фильм.

*

23.00 Янгиликлар. 23.05 Эълонлар. 23.10 «Бу ажиб дунё».

Россия давлат телевидениеси 23.30 — 23.50

*

23.50 — 00.05 «Сўх дарёси бўйида». Телефильм.

IV

17.05 «Миллий анъаналар». Пазандачилик. 17.40 «Саломатлик — туман бойлик».

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари. 21.10 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи. 22.10 Эълонлар. 22.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 22.45—23.35 «Кинематограф».

ЧОРШАНБА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Ғазалхон-ёшлигим». 9.00 «Дардларга малҳам бўлай деб...» Гинеколог-хирург Аллома Насриддинова. Телеочерк. 9.30 «Ишбилармон». Интилиш самаралари. Телеочерк. 10.00 «Адашлар». Кинокўрсатув.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Табиатшунослик. 11.00 Алифбо сабоқлари. 11.30 Зоология.

*

12.00 — 14.00 «Бешинчи довон». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Умид учқунлари». Тележурнал. 18.40 «Хазинамиз таянчи». Публицистик кўрсатув. 19.10 Спорт хабарномаси. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги олдидан. Абдулла Орипов. «Соҳибқирон». Бадиий ўқиш. 21.10 Табаррук қадамжолар. «Уйғонади руҳда бир дунё...» 2-кўрсатув. 21.30 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Қўшиқлар телетанлови. 21.50 «Учрашув». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гулчеҳра Саъдуллаева. 22.35 «Дил номалари». Мусиқий дастур. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50 — 00.25 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.30 ТВ II намойиш этади. 18.40 «Кулгига нима етсин!» 19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Компьютер-Осиё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 21.45 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 22.55 — 23.55 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Баҳор байрами». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30 — 9.00 «Телетонг»

***

18.00 — 21.40

*

21.40 «Баҳор арафасида». Бадиий фильм.

*

23.00 Янгиликлар. 23.05 Эълонлар. 23.10 «Қўнғирлик мусаввир». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси 23.30 — 23.50

*

23.50 — 00.05 «Тандир, арча, олов». Телефильм.

IV

17.05 «Мўл ҳосил омили». Сурхондарё вилоятидан кўрсатув. 17.30 «Эстрада калейдоскопи».

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Эллада». 21.00 «Қўнгилнинг етти кўзи». Дам олиш кўрсатуви. 21.30 Эълонлар. 21.35 «Сирдошим». Ўзбекистон телевидениесининг шарҳловчиси Севара Турсунова билан суҳбат. 22.10 — 23.10 «Тошкент оқшомида».

ПАЙШАНБА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Учрашув». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гулчеҳра Саъдуллаева. 9.15 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал. 9.35 «Дил номалари». Мусиқий дастур.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Давлат ва ҳуқуқ асослари. 11.00 «Бола бошидан...» Мактабгача тарбия масалалари. 11.30 Шифокор экрани. «Тери касаллиги ва уни даволаш усуллари».

*

12.00 Бир актёр театри. Орзиқул Эргашев. «Она меҳри». 12.30 Булоқлар кўз очганда. «Эзгулик йўлида». Телеочерк. 13.00 — 13.30 «Гул кўп, чаман кўп». «Ипакка боғланган кўнгил».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Онажоним — жонажоним». Кичкинтойларнинг байрам дастури. 18.40 «Биламиз-у, аммо...» Телемунозара. 19.15 Диққат, премьера: «Чемпион билан мулоқот» («Ўзбектелефильм»). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Юзма-юз». Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати, Самарқанд тумани ҳокимаси Раҳима Ҳакимова билан мулоқот. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги олдидан. Абдулла Орипов. «Соҳибқирон». Бадиий ўқиш. 21.10 Табаррук қадамжолар. «Уйғонади руҳда бир дунё...» 3-кўрсатув. 21.30 «Аёл гўзаллиги — оламни безар». Халқаро Хотин-қизлар куни — 8 Мартга бағишланган байрам дастури. 23.00 Диққат, премьера: «Бахтим, сени куйлайман». Фильм-концерт. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50 — 00.50 «Гап йўқ».

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Автосалон». 20.10 «Сизнинг услуб». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Юлдузли механика». 21.25 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.45 «Кинонигоҳ». 23.25 — 00.25 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Балиқчи қушлар». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30 — 9.00 «Телетонг».

***

18.00 — 21.40

*

21.40 «Оқ йўл!». Бадиий фильм.

*

23.00 Янгиликлар. 23.05 Эълонлар. 23.10 «Жонли сайёра».

*

Россия давлат телевидениеси 23.30 — 23.50

*

23.50 — 00.20 «Таушен». Телефильм.

IV

17.05 «Тадбиркорлик мактаби». Бизнес-план. 17.35 «Ёшлик оқшоми». Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартга бағишланади.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 21.20 Монитор — «Осиё». 22.00 «Рангинкамон» (тожик тилида). 22.40 Эълонлар. 22.45 — 00.15 «Кинематограф».

ЖУМА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Аёл гўзаллиги — оламни безар». Халқаро Хотин-қизлар куни — 8 Мартга бағишланган байрам дастури. 10.00 «Шариф ва Маъруф». Бадиий фильм. 11.10 «Сеҳрли мўйқалам». Болалар учун қизиқарли дастур. 11.40 «Мен сизни ардоқлагум...» Мушоира. 12.05 «Гап йўқ». 13.05 «Фаррух ва Зумрад». Мультфильмлар. 13.35 «Эҳ, аёллар». Юмористик кўрсатув. 13.55 «Биламиз-у, аммо...» Телемунозара. 14.30 «Онажоним — жонажоним». Кичкинтойларнинг байрам дастури. 15.00 «Аёл бахти». Кинокўрсатув. 15.40 «Эй, чеҳраси тобонлар». Адабий кўрсатув. 16.15 Дилором Қаюмова куйлайди. 16.45 «Ғолиб курси». Телевизион ўйин. 17.35 Диққат, премьера: «Қўшиғимда яшар муҳаббат». Фильм-концерт.

*

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 Болалар учун. «Меҳри қуёш — онажонлар!» 18.40 «Фақат қизлар учун!» Публицистик кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Саодатли сайёралар». Кинокомпозиция. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги олдидан. Абдулла Орипов. «Соҳибқирон». Бадиий ўқиш. 21.10 Халқаро Хотин-қизлар куни — 8 Мартга бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт. «Туркистон» саройидан ёзиб олинган. 22.55 «Зебо». Қизлар тележурнали. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.50 «Ўхшаш чеҳралар».

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Эртак». 18.35 «Муаллиф». 18.45 «Ривоят». 18.55 «Офарин». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «RAKS» тақдим этади. 20.10 «Эртага — шанба». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «RAKS» тақдим этади. 21.15 «Мафтункор чеҳралар». 21.40 «Таманно». 21.50 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.30—23.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Кирпи ва бошқалар ҳақида». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30 — 9.00 «Телетонг».

***

18.20 — 21.40

*

21.40 «Учрашув». Бадиий фильм.

*

23.00 Янгиликлар. 23.05 Эълонлар. 23.10 «Мерос». Телефильм.

Россия давлат телевидениеси 23.30 — 23.50

*

23.50 «Пирим ороли». Телефильм.

IV

17.05 «Ёр-ёр». Бадиий фильм.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Билиб қўйган яхши». 20.20 «Интердиалог». 21.00 «Бизнес-академия». 21.25 Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартга. «Тушларим қироличаси». 22.15 «Камертон». Профессор Галина Шеглова ҳузурида меҳмонда. 22.35 «Мардона қизлар». Публицистик кўрсатув. 23.15—23.55 «Тилакларимиз Сизга...»

ШАНБА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Халқаро Хотин-қизлар куни — 8 Мартга бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт. «Туркистон» саройидан ёзиб олинган. 10.15 «Пойингизга меҳрим поёндоз». Адабий театр. 10.50 Эртаклар — яхшиликка етаклар. «Бахт изловчи Ҳасан». 11.40 «Икки буюк тақдир». Амир Темур ва Бобур Мирзо. Адабий-маърифий кеча. 1-кўрсатув. 12.30 «Ўхшаш чеҳралар». 13.30 «Инсон ва замин». Тележурнал. 14.30—15.00 «Тараннум». Мусиқий дастур.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Ердамчилар». Мультфильм. 18.10 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа. 19.05 Спорт хабарномаси. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Оқшом эртаклари. 20.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 20.15 «Бу ажиб дунё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Қўшиқлар телетанлови. 21.25 «Д.Д.Д. ва бошқалар». 22.05 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

II

9.00 «Мультфейерверк». 9.20 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 9.40 «Компьютер-Осиё». 10.15 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 11.05 «Автосалон». 11.25 «Сизнинг услуб». 11.40 «Юлдузли механика». 12.10 Оҳанглар ва Эълонлар. 12.30 «Кинонигоҳ». 14.10 — 15.10 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

***

18.00 «Совға». 18.30 Эълонлар. 18.35 «Олам». Маърифий кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Оҳанглар оғушида». 20.05 «Имкон чўққилари». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Кўнгил». Дилшод Шамснинг муаллифлик кўрсатуви. 21.30 Видео янгиликлари. 21.50 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.10 — 23.50 Видео — «О».

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар. 17.55 «Чавандозлар байрами», «Этюд». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.20 — 21.40

*

21.40 «Оқ ёл ҳақида қисса». Бадиий фильм.

*

23.25 Эълонлар.

*

Россия давлат телевидениеси 23.30 — 23.50

*

23.50 «Чанг соҳиби». Телефильм.

IV

10.00 «Том Сойер ва Геккельбери Финн саргузаштлари». Болалар учун фильм. 1-серия. 11.15 Эълонлар. 11.20 «Аёллар». Телеочерк. 11.50 «Ўзбекистон — умумий уйимиз». 12.30 — 13.00 «Театр учрашувлари». М. Горький номидаги Фарғона вилоят театри.

***

17.05 «Безнен-мирас» (татар тилида). 17.40 «Азизам менинг...» Киноконцерт.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур. 20.00 Эълонлар. 20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.55 «Телеташриф». 21.10 «Бугунги Европа». 21.30 «Олам ва одам». 22.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 22.25 «Бу ажиб дунё». 22.45 Эълонлар. 22.50 — 00.20 «Кинематограф».

ЯКШАНБА, 10

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур. 10.00 «Ватанимга хизмат қиламан». 11.00 «Д.Д.Д. ва бошқалар». 11.40 «Икки буюк тақдир». Амир Темур ва Бобур Мирзо. Адабий-маърифий кеча. 2-кўрсатув. 12.25 «Цирк! Цирк! Цирк!» 13.05 «Ташриф». Дам олиш дастури. 13.40—16.00 Тўфон Минуллин. «Алла». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Қудуқ». Мультфильм. 18.10 «Номинг дилимда, Ватан!» Болалар учун адабий композиция. 18.50 «Замон». 19.05 «Ойнаи жаҳонда...» 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Саёҳатнома». Италия таассуротлари. 7-кўрсатув. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Якшанба оқшомида». Дам олиш дастури. 22.05 «Даллол». Бадиий фильм. 23.15 «Баҳор». Манзарали фильм. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ҳафтанома». 24.00—00.30 Лирик концерт.

II

9.00 «Эртак». 9.20 «Муаллиф». 9.30 «Ривоят». 9.40 «Офарин». 10.10 «RAKS» тақдим этади. 10.50 «Мафтункор чеҳралар». 11.15 «Таманно». 11.25 «Олам». Маърифий кўрсатув. 12.15 «Оҳанглар оғушида». 12.30 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 13.15 «Имкон чўққилари». 13.40 «Кўнгил». 14.15 Видео янгиликлари. 14.35 Оҳанглар ва Эълонлар. 14.55 Видео — «О». 16.35 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

*

18.00 «Келгуси ҳафтада». 18.10 Эълонлар. 18.15 Болалар учун. «LEGO» сайёраси. 18.40 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Юлдузлар». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 Илҳом сатрлари. 21.10 «Фармед». 21.20 «Оҳанглар оғушида». 21.30 «Шахс ва бахс». 21.50 «Даракчи». 22.00 «Келгуси ҳафтада». 22.10 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.30—00.10 Видео — «О».

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар. 17.55 «Кўҳна ҳунар усталари», «Амалий санъат ворислари». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.20 — 22.50

*

22.50 «Дарахт қўшиғи». Телефильм. 23.00 «Панорама». 23.25 Эълонлар.

*

Россия давлат телевидениеси 23.30 — 23.50

*

23.50 «Тошкентга марҳамат!». Телефильм.

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!» 10.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 12.15 «Менинг кўчам...» 12.30 Эълонлар. 12.35 «Дарвоқе». 13.05 — 13.30 «Эсдалик учун дастхат».

***

17.10 «Мулоқот». Телевизион бадиий фильм. 17.40 «Францияга хуш келибсиз!»

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур. 20.00 Эълонлар. 20.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 20.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 20.55 «Бу ажиб дунё». 21.15 «Ташрифлар ва таклифлар». 21.40 «Би-Би-Си» янгиликлари. 21.50 «Чинсэн». 22.30 «Си-Эн-Эн» янгиликлари. 22.40 — 00.10 «Кинематограф».

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

«Пахтакор»чилар ҳалокатга учраган куни у тонггача тўлғониб, йиғлаб чиқди... «Пахтакор» янгиланди. Аммо миллийликдан йироқ бу командадан тезда унинг кўнгли совиди ва аҳд қилди: «Улғайсам, ўзим бир футбол жамоаси тузайки...»

1979 йили «Пахтакор» футбол жамоасининг авиаҳалокатга учраши юз минглаб ўзбекистонлик футболсеварлар қаторида Уйчи туманилик Мамадали Мўминовнинг ҳам қалбини ларзага солди. Дастлаб ўз қулоқларига ишонмади. Энг яқин кишисини йўқотгандек, тонгтача тўлғониб чиқди. Лекин... фожиа аччиқ ҳақиқат эди.

Орадан анча фурсат ўтиб, янги «Пахтакор» жамоаси тузилди. Йиллар ўтди ҳамки, янги ташкил этилган жамоа кўп минг кишилик мухлислар қаторида Мамадалининг ҳам ишончини оқламади. Янги «Пахтакор»нинг ўйинидан қониқмаслик туйғуси унга ҳеч тинчлик бермади. Ана шу кўнгил ўртанишлари боисми, ўзи бир миллий жамоа тузишни мақсад қилиб қўйди.

Орзусини рўёбга чиқариш учун дастлаб жисмоний тарбия институтига ўқишга кириб, унинг футбол бўлимида таҳсил олди. Ишни эса 1986 йили Уйчи туманидаги 16-болалар ва ўсмирлар спорт мактабида бошлади. Сўнг туғилиб ўсган қишлоғи Ўнҳаётта қайтиб, 35-ўрта мактабда ўқитувчилик қилиш билан бирга, қалбига тугиб қўйган ниятини амалга оширишга киришди. Мактаб қошида футбол тўгарагини очди. Унга собиқ «Пахтакор» жамоаси авиаҳалокатга учраган йили туғилган болаларни жалб қилди. Футболга қобилиятли болаларни саралаб, жамоа тузди ва «Хотира—79» деб ном берди.

Жамоа ўйинчиларининг маҳоратини ошириш мақсадида елиб-югуриб, қишлоқ ҳудудидаги мактаблар маъмуриятига мурожаат қилди ва уларни ҳам футбол жамоалари тузишга ундади. Натижада «Хотира—79»нинг рақиблари пайдо бўлди. Бу жамоалар билан учрашувларда Мамадалининг «Пахтакор»и шаклланди, маҳорат жиҳатдан тобланди. Натижада «Хотира—79» аъзолари 9—10 ёшда бўлишига қарамай, 1988 йили вилоят биринчилигида қатнашишга муваффақ бўлди. Табиий, ўта ёш жамоа бу биринчиликда муваффақиятсиз қатнашди. Зеро, уларнинг рақиблари ёш жиҳатидан улардан деярли 2 ҳисса катта эди. Шундай бўлса-да, Мамадали шогирдларини руҳан тушкинликка туширмади. Уларга келаси йили, албатта, Тошкентга олиб боришини, хотиравий турнирда қатнашишлари учун имкон яратишни ваъда қилди. Ваъдани беришга берди-ю, аммо республикамизда 1979 йилда туғилган болалар ўртасида бундай турнир йўқлиги сабабли ўйланиб қолди. Нима қилиш керак? Ахир келажакка катта умид билан қараётган болаларнинг кўнглини синдириб бўлмайди-ку. Тўғри, «Пахтакор—79» хотиравий турнири республикамизда ҳар йили ўтказилаётган эди. Лекин бу турнирда қатнашаётган жамоалар деярли профессионал командалар бўлиб, Мамадалининг шогирдлари уларга қарши майдонда ёш болалар бўлиб қоларди. Шундай бўлса-да, у таваккал қилиб, шогирдларини Тошкентга олиб боришга қарор қилди. Лекин уларнинг олдида яна бир

«ПАХТАКОР»ЧИЛАР РУҲИНИ ШОД ЭТАЁТГАН ЙИГИТ

муаммо пайдо бўлди: жамоанинг йўл ва меҳмонхона харажатларини ким кўтаради?

Йўқ, Мамадали беҳуда ташвишга тушибди. Уйчи туманида собиқ пахтакорчиларни жондилидан севувчи ва унинг хотирасига ҳурмат билан қаровчилар кўп экан. Бу биринчи навбатда «Хотира—79» жамоа аъзоларининг ота-оналари бўлиб чиқди. Шундай қилиб «Хотира—79» пойтахт сари йўл олди. Йўл-йўлакай бутун жамоа аъзолари хуш кайфият билан келди. Лекин Мамадалининг кўнглига қил ҳам сиғмасди. Чунки жамоанинг турнир майдонига чиқиши гумон эди. Тошкентга келишгач, унинг шубҳалари ўринли бўлиб чиқди. Шунда у таниқли шарҳловчи Ахбор Имомхўжаевни топиб, ҳамма дардларини тўкиб солди. Ва Ахбор ака «Хотира—79» жамоа аъзоларининг кўнглини ўкситмасликнинг йўлини топди.

1989 йил 10 апрель. «Пахтакор» марказий стадионига ташриф буюрган минглаб мухлислар кайфиятини тушунса бўлади. Чунки бундан роппа-роса 10 йил муқаддам уларнинг севимли жамоаси «Пахтакор» авиаҳалокатга учраганди. Шу куни янги «Пахтакор» Ставрополнинг «Динамо» жамоасини қабул қилиши керак эди. Пахтакорчилар майдонга билакларига қора лента тақиб чиқишди. Ҳар икки жамоа аъзолари учрашув олдидан одатдагидек майдон чизиғига сафланганда яна бир жамоа стадионга кириб келди. Уларнинг кийимларига марҳум пахтакорчиларнинг номлари бирма-бир қайд этилганди. Бу собиқ «Пахтакор» ўрнида Тошкентдамас, балки олис Уйчи туманида ташкил этилган янги «Пахтакор», яъни Мамадалининг «Хотира—79» жамоаси эди. Ўн ёшга тўлган футболчилар «Динамо» ва «Пахтакор» жамоаси ўйинчиларига, собиқ пахтакорчиларнинг ота-оналарига гуллар тутқазар экан, шу куни стадионга ташриф буюрган кўплаб футбол мухлисларининг кўзига ёш қалқиди. Шу дамларда мухлислару футболчилар наздида стадион узра Олим Аширов, Шуҳрат Эшбўтаев, Михаил Ан, Владимир Фёдоров, Александр Корчёнов, Сирожиддин Бозоров ва бошқа собиқ пахтакорчиларнинг руҳи кезиб юргандек бўлди.

Ўша йили «Хотира—79» жамоаси аъзолари Тошкентдан олам-олам таассуротлар билан қайтишди. Бу ўз навбатида аввал оддий мактаб қошида тузилган жамоани кейинчалик туман миқёсида шакллантиришга олиб келди. Натижада 1990 йили Уйчининг «Хотира—79» жамоаси халқаро хотира турнирида қатнашишга муваффақ бўлди.

1991 йилда халқаро хотиравий турнирнинг битта гуруҳ баҳслари Уйчи туманида ўтказилиши ёш футболчиларга руҳий мадад берди. Гуруҳ баҳсларида Челябинск, Тошкент, Қўрғонтепа шаҳарларининг ёш футболчилари қатнашишди. Унда уйчиликлар биринчи ўринни қўлга киритишди. Шундай қилиб, Мамадалининг оддий ўрта мактаб қошида тузган жамоаси туман миқёсидаги командага айланди ва олдинга томон интилаверди.

Ўтган 1995 йил ҳам, «Хотира—79» жамоаси учун муваффақиятли бўлди. Жамоа халқаро хотиравий турнирда фахрли бешинчи ўринга кўтарилди. Жамоанинг бир йўла тўрт ўйинчиси Ўзбекистон чемпионатининг иккинчи лигасида қатнашаётган Уйчининг «Алоқачи» жамоасига қабул қилинди. Албатта оддий ўрта мактаб ўқитувчиси учун республика чемпионатида қатнашаётган жамоага шунча футболчини тарбиялаб, етказиб бериш ҳар кимнинг ҳам қўлидан келавермайди.

Табиий, Мамадали Мўминов Уйчи туманидаги спорт мактабига жалб этилди. Эндиликда бу мактабда 5 та футбол гуруҳи фаолият кўрсатиб, унда 150 нафарга яқин ўсмир тарбияланмоқда. Спорт мактабининг асосий вазифаси туманнинг «Алоқачи» жамоасига ўринбосарларни тарбиялаб, етказиб бериш, Мамадалининг зиммасида 2 та гуруҳ футболчиларини тарбиялаш масъулияти бор. У 35-ўрта мактаб билан ҳам алоқасини узгани йўқ. Бу ерда ҳам унинг шогирдлари бисёр.

— Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ўз вақтида чиқди, — дейди Мамадали Мўминов суюниб. — Жамоамиз қарор билан тўла танишиб чиқди ва шу асосда ўз иш дастуримизни белгилаб олдик. Албатта биз қарорда кўрсатилган вазифаларнинг қоғозда қолиб кетишини истамаймиз. Унинг рўёбга чиқиши учун қўлимиздан келгунча меҳнат қиламиз.

Мамадалининг орзулари кўп. У туманда футбол интернати ташкил этилиши, спорт анжомлари ишлаб чиқарадиган корхона ва спорт дўкони очилишини истайди. Айни пайтда шу эзгу мақсад йўлида ҳаракат қиляпти. Унинг энг катта орзуси — шогирдларини республика ва халқаро миқёсидаги турнирлар майдонида кўриш. Унинг ойдин орзулари ушалишига шубҳа қилмаймиз.

М. ҚОДИРОВ,
Ш. РЎЗМОНОВ.

Бу ажиб дунё

РАҚАМЛАРДА СИР-СИНОАТ БОРМИ?

Хитойликларнинг аксарияти «8» рақамига бошқача кўз билан қарашади. «4» рақамини эса кўргани кўзлари йўқ.

Бу антиқа қоидалар халқ орасида ҳамон яшаб келаяпти. «8» хитой тилида «бойлик», «Тўкин-сочинлик» маъносида жарангларкан. Шу боис бу рақам бор бўлган номерли автомобиллар, уй телефонлари эгалари энг бахтли ҳисобланади. Бироқ «8» ни қўлга киритиш учун каттагина пул сарфлашга тўғри келаяпти. «4» рақами эса «ўлим»ни англатаркан. Мамлакатнинг жанубида яшовчи халқлар бешта тўрт (44444) рақамини «умри боқий» маъносида қўллашаркан. 1949 йили ХХР ташкил топгандан сўнг бундай қарашлар эскилик сарқити деб, уларни ишлатиш қонун йўли билан тақиқланганди. Мамлакат бозор иқтисодига ўтиши муносабати билан ана шу рақамлар яна қўллана бошлайди.

БИР ЙЎЛА УЧТАСИ

Сурендранагар ўлкасидаги ибодатхонада Мелди худосига бир йўла уч бола қурбонлик қилинди. Уларнинг энг каттаси эндигина 6 ёшга қадам қўйганди.

Ҳиндистоннинг Ориоси штати полиция маҳкамасининг хабарига қараганда, бир неча кун илгари ишидан маҳрум бўлган соҳиб, бундан кейин болаларини боқолмаслигига кўзи етгач, қизи ва икки ўғлини худо йўлига атаб юборган. Барибир иши юришмагач, ўз жонига ҳам қасд қилди. Ана шу ўлка халқлари ҳанузгача ибтидоий қоидаларга амал қилиб яшайдилар. Бу қурбонлик охирги бир йил ичида еттинчи воқеадир.

КУЛДОН ОГОҲ ЭТАДИ

АҚШда чекувчилар эътибордан қолаяпти. Ҳатто улар ишга жойлашишу тиббий ёрдамдан ҳам маҳрум этилди.

Тайванлик Ван Чун тамакидан осонгина қутулиш йўлини ихтиро қилди. У чекувчилар учун ичида гугурт қутиси жойлашган антиқа кулдон ихтиро қилди. Қашанга гугуртни олиб сигарет туташтиришга ҳаракат қилганда ёруғлик сезувчи элемент ишга тушиб, сурункали чекувчининг ваҳимали йўталини эшитилади. Сўнг ёқимли, мулойим овозда бир томчи никотиннинг қудрати нимага қодирлиги такрорланади. Ихтиро синовдан ўтди, йўтал овози чекувчиларни ўйлантириб қўйяпти. Айни пайтда Британия патентлик идораси бу ихтирога қизиқиб қолди.

ҲАДИСЛАР

Ҳунари борнинг ризқи ўзи билан

Ҳасад эмас, ҳавас қилишга ўрган

ҲАДИСЛАР

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

ХАТО ҚИЛМОҚ БОРДИР, ТУЗАТМАСЛИК –ОРДИР

Ота-боболар бу каби мақолда киши йўл қўйган хато ва камчиликларини тезда тузатиш ҳаракатида бўлмоғи зарурлигини уқтирганлар: «Инсон хатодан ҳоли эмас»; «Билимсиздан ҳам бир иш ўтар»; «Хатосиз мерган бўлмас»; «Баъзан донодан ҳам хатолик ўтади; «Илинмаган ияк йўқ, туртинмаган туёқ йўқ»;

«Ҳар тўкисда — бир нуқс»; «Хатонинг йўлдоши — жазо»; «Хато мендан, ато сендан» (ато-бахшиш, инъом, ҳадя, хайр-эҳсон, саховат); «Адашганни — ёнидаги» («Агар биров сенинг адашганингни, янглишганингни айтса, ундан хафа бўлма, кўнглингга қаттиқ ҳам олма. Чунки кишининг янглишганини ўзидан кўра атрофдаги кишилар тезроқ ва аниқроқ кўрадилар, пайқайдилар. Шунинг учун уларнинг айтганини назар-эътиборга ол-у, камчилигингни тузатишга ҳаракат қил», дейилмоқчи); «Адашганнинг айби йўқ, сўраб йўлини топса, очилганнинг айби йўқ, билиб этагин ёпса»; «Кишининг янглишгани — қоқилгани, янглишганни тузатмаса — йиқилгани».

ДЕЙЛ КАРНЕГИ: ХУШОМАД ҲАММАГА ҲАМ ЁҚАВЕРМАЙДИ

Бир пайтлар рўза тутиш расм бўлганда мен ҳам олти кеча-ю, олти кундуз нафсимни тийдим. Еттинчи кунга ўтганда қорним очгани сезилмайдиган бўлиб қолди.

Бу — рўзанинг шарофати. Бироқ биз, инсонлар оиласини 3-4 кун оч қолдирган одамни жиноятчига чиқарамиз. Ва яна 3-4 кун, 3-4 хафта, 3-4 ой, ҳатто, 3-4 йиллаб инсон қадрини оёқости қиламиз-да, буни оддий ҳол дея парвойимизга ҳам келтирмаймиз. Ваҳоланки, «Қорнимга эмас, қадримга йиғлайман» нақлининг мазмунини жуда яхши тушунамиз.

Қатор пьесаларда бош ролларни ижро этган буюк актёр Альфред Лунт «Мен ҳамма нарсадан кўра кўпроқ иззат-ҳурматга зорман» деган эди. Зотан, биз фарзандларимиз, яқинларимиз, дўстларимизнинг саломатликлари хусусида тинимсиз қайғурамиз-у, аммо уларнинг қадрига етиш, кўнгилларини овлаш ҳақида ҳар доим ҳам ўйлайвермаймиз.

Кўпчилигимиз кишига иззат-ҳурмат бажо келтиришни хушомадгўйлик билан чалкаштириб юрамиз. Аммо ўткир ақлли одам хушомад билан самимий муомалани янглишмай ажрата олади. Зеро, лаганбардорларни фақат айрим тоифа кишиларгина ёқтиришади.

Масалан, айтайлик, ака-ука княз Мдиванлар аёллар кўнглини ром этиш бобида нима учун бу қадар омадли бўлишган? Бу сохта князлар икки соҳибжамол кино юлдузи, машҳур Мадонна ва яна беҳисоб бойликлар эгаси бўлган аёл Барбара Хаттонга уйланишга муваффақ бўлганлар. Бундай омаднинг сири нимада?

Роджерс Сент-Жон «Либерти» журналида шундай ёзади: «Ҳаётда кўпни кўрган, эркакларни яхши тушунадиган, буюк артистка Пола Негри ака-ука князлар сирини шундай изоҳлайди: «Улар хушомад қилишга шу қадар устаси фарангки, мен бутун ҳаётим давомида бу борада уларга тенг келадиган эркакни учратмаганман. Бизнинг соф маънодаги ҳазил-мутойиба деярли унитилаёзган реалистик асримизда хушомад кўрсатиш санъати ҳам йўқолиб кетди. Ишонтириб айтаманки, князлардаги аёлларни ўзига тортувчи жозибанинг сири шунда. Мен буни жуда яхши биламан».

Бўлса бордир. Негаки, ҳатто, қиролича Виктория ҳам хушомадни жуда ёқтираркан. У билан ўзаро муносабатлар чоғида, кўпинча хушомадгўйлик қилганини Дизраэлининг ўзи ҳам тан олган: «Мен унга қўпол хушомадлар қилардим?». Ҳолбуки, Дизраэли Буюк Британия империяси ҳукмдорлари орасида энг оқсуяги, моҳир ва чапдасти эди. Лекин, барибир, унинг қўлидан келганини биз эплай олмаймиз. Умуман, хушомадгўйлик охир-оқибатда фойдадан кўра кўпроқ зарар келтиради. Чунки у — сунъийлик, сохталик, иккиюзламалик.

Хўш, у ёки бу одамнинг қадрига етиш билан хушомадгўйлик ўртасида қандай фарқ бор? Бу саволга жавоб бериш қийин эмас: қадрлаш — самимийлик, хушомад қилиш — иккиюзламалик. Биринчиси юракдан чиқади, иккинчиси — оғиздан. Биринчиси — беғараз, иккинчиси — худбинлик. Биринчисидан ҳамма завқ олади, иккинчисидан ҳамма нафратланади.

Яқинда мен Мехикодаги Чапультепек саройида генерал Обрегонинг бюстини кўрдим. Унинг остига генералнинг қуйидаги доно сўзлари ўйиб ёзилган экан: «Ҳужум қилган душмандан қўрқманг. Сизга хушомадгўйлик қиладиган дўстларингиздан қўрқинг».

Муаллиф танқидчидан сўради:

— Пьесамга бирон-бир ўзгартиришлар киритсаммикин? Сиз нима маслаҳат берасиз?

— Ҳа, албатта. Мен асарингизнинг қаҳрамони ўзини ўзи осмасдан, отишини маслаҳат берардим.

— Нима учун?

— Шунда ўқ товуши мудраб ўтирган томошабинларни уйғотиб юборарди.

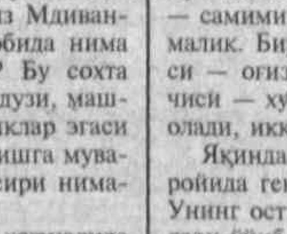

— Менга қаранг, сеньор, машинангизни сотиб олаётганимда, «Хотиржам бўлаверинг, бир йил мобайнида нима нарсангиз бузилиб ё синиб қолса, алмаштириб бераман» деб ваъда қилгандингиз-а?

— Ҳа, алмаштириб бераман.

— Ундай бўлса, марҳамат қилиб, менга тўртта пастки тиш, чап оёғимдаги сон суяги ва иккита қовурға берсангиз...

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

ҲИЙЛА ҲАРБ ИШИДА АСҚОТАДИ

Бобурнинг Ҳиндистонга юришини тарих китобларидан кўп ўқиганмиз.

Аммо унгача Амир Темур ҳам бу ўлкани забт этган дейишади. Бу ҳақда ҳеч нарса эшитмагандик.

Г. САМАДОВА,
Б. АШУРОВ,
Бекобод шаҳри,

Ҳа соҳибқирон 1399 йилда Ҳиндистон сари юриш қилган. Бу ҳақда унинг ўзи «Темур тузуклари»да шундай дейди.

«Султон Маҳмуд ва Маллухон эллик минг отлиқ ва пиёда аскар, 120 занжирбанд филлар билан Деҳли қалъасини мустаҳкамладилар ва мен билан жанг қилишга шайландилар. Кўнглим хавотирланди. Борди-ю, Деҳли қалъасини босиб олишга борсам-у, мабодо бу иш узоқ вақтга чўзилиб кетса, (нима қиламан?) Ўзимга кенгашиб, ғаним лашкари дадилланиб, (қалъадан) чиқиб, саф тортиб жанг майдонига кириши учун, ўзимни кучсиз ва (қўрққандек) қилиб кўрсатмоқчи бўлдим. Шу сабабдан лашкардан узоқроқда ҳандақ қаздирдим. Лашкарим билан ҳандақ ичига яхшилаб жойлашганимдан сўнг, лашкарларимнинг бир фавжини душманга қарши жангга ташладим. Душман қаршисига боргач, ўзларини кучсиз кўрсатиб, қўрққандай бўлиб, чекинишларини ва ғанимларни дадиллантириб келишни буюрдим. Душман лашкари бу ҳолни кўриб ўзларини ғолиб ҳисоблаб, гердайиб жанг майдонига чиққан эдиларки, (менинг) қаҳрли лашкарим фавжлари билан юзма-юз келдилар. Деҳли ҳокими, Султон Маҳмуд жангга кирищди ва енгилиб тоғ тарафга қочди. Беқиёс хазина ва мол-мулки сипоҳийларимга насиб бўлди.

Бир йил ичида Ҳиндистон пойтахти Деҳлини забт этдим ва мазкур йилнинг охирларида салтанатим пойтахти (Самарқанд)га қайтдим».

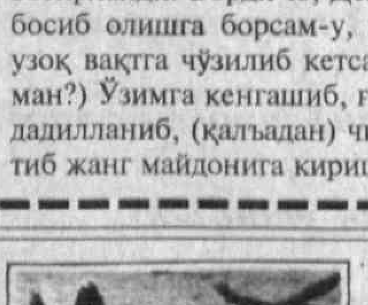

Республика об-ҳавони кузатиш маркази хабар қилади:

2-6 март. Бу муддатда республикамизнинг кўпгина вилоятлари ҳудудида вақти-вақти билан ёғингарчилик бўлади. Фақат республикамизнинг шимолида ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади. Ҳаво ҳарорати тез-тез ўзгариб туради: кечалари —3+2 даражадан+2+7 даражагача, кундуз кунлари + 10+15 даражадан+5+10 даражагача. Жанубда ҳаво ҳароратининг ўзгарувчанлиги кечалари 0+5 даражадан + 6+11 даражагача, кундуз кунлари +13+18 даражадан + 7+12 даражагача илиқ атрофида бўлиши кутилади. Шимолда эса ҳарорат кечалари — 4+1 даражадан +7+12 даражагача, кундуз кунлари +5+10 даражадан 0+5 даражагача илиқ бўлади.

МАНСУБА

2 юришда мот.

ХАЛҚ СЎЗИ
НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — А. Йўлдошев.
Навбатчи — Ғ. Шермуҳаммад.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0139. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 21.30.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.